Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

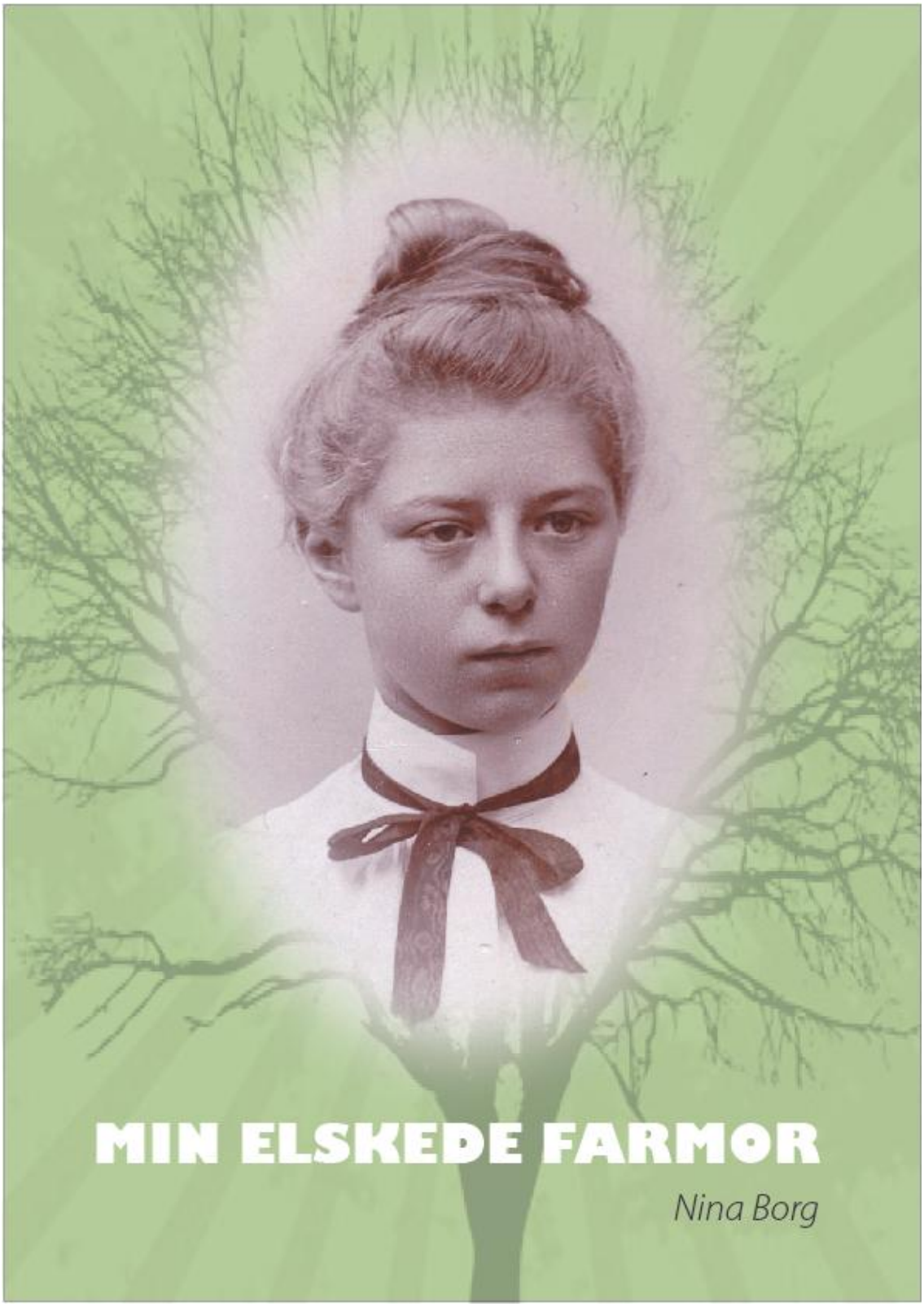

ISBN 978-87-998378-0-9

Min elskede farmor Emilie

Johannes Hansen Johansens livlige datter Emilie fra Nyboder, blev min farmor.
Jeg er meget stolt af, at være et af hendes 19 børnebørn.
Min farmors liv har ikke altid været let, men med flid og godt humør klarede hun det hele. Emilie havde en stærk personlighed, empati og omsorg for sine nærmeste. Hun var en meget spændende person.

Jeg fortæller denne historie, fordi jeg gerne vil give Emilies efterkommere kendskab til deres aner, og lidt historie om hvordan det var at leve dengang. Det kan måske også give inspiration til andre, så de kan gå i gang med at skrive deres historie om deres aner. Mange af billederne har min mand Svend og jeg fotograferet.

Mine oldeforældre

Først vil jeg fortælle lidt om min oldefar Johannes, som jeg aldrig har kendt. Han døde i 1907, så det var før, både jeg og min far blev født.

Johannes' forældre var Hans Johansen og Karen Magdalene, der var født Olsen. De stammer begge fra Nyboder i København, og boede der hele deres liv. Det var ikke velset dengang, hvis man gik uden for Nyboder, når man skulle finde sin ægtefælle. Det var så heldigt, at der boede mange mennesker der dengang.

I Nyboder blev de første 20 huse opført i 1631 af Christian den 4. Han ville gerne sørge for nogle gode boliger, til dem der arbejdede i Søværnet. Det blev til 200 boliger på hver ca. 40 m², bestående af en stue på 19 m², et kammer, en forstue og køkken, som man delte med nabolejligheden. Senere kom der flere boliger til. De ældste huse er okkergule med rødt tegltag. De huse der blev bygget senere, blev grå.

For at få en bolig i Nyboder, skulle man enten sejle i Søværnet eller være ansat på Holmen som håndværker. Da Emilies slægt i mange generationer arbejdede på Holmen, boede de i Nyboder.

I 2015 havde min mand og jeg besøg af min kusine Annika fra Värnamo i Småland. Vi var endnu engang på besøg i Nyboder, hvor vi kunne ønske, vi havde haft vores farmor med til at vise os rundt. Alt blev studeret i gaderne, og på det lille museum "Nyboders mindestuer".

Gadenavnene er malet på husmurene, og husnumrene er anderledes, på den måde at de er fortløbende.

Christian den 4´s statue står ved indgangen til Nyboder. Det er Emilies to børnebørn, Annika og jeg, der stå her. Denne statue har vores farmor nok gået forbi mange gange.

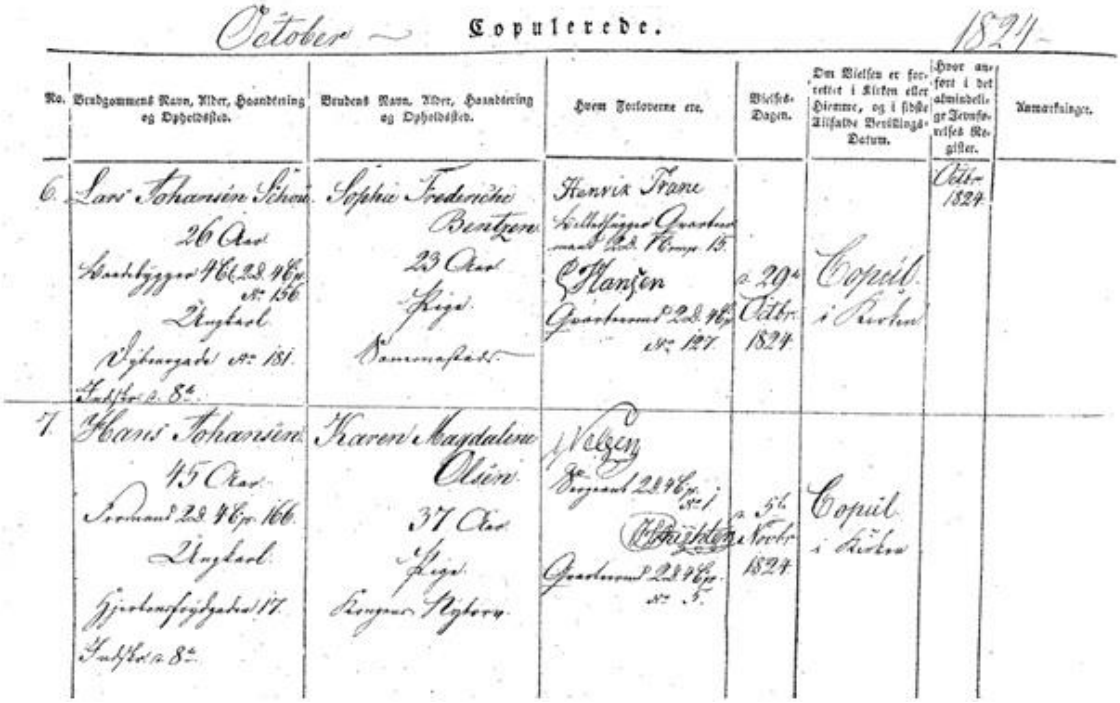

October ~ Copulerede. 1824.

No.	Brudgommens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted.	Brudens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted.	Hvem Forloverne ere.	Vielses-Dagen.	Den Vielsen er foretaget i Kirken eller Hjemme, og i sidste Tilfælde Vedtægtens Datum.	Hvor anført i det almindelige Jevnførelses Register.	Anmærkninger.
6.	Lars Johansen Schou. 26 Aar. Snedkersvend 4 Kl. 29 Reg. Nr. 156. Ungkarl. Nybrogade Nr. 181. Indfødt. a. 8d.	Sophie Frederiche Berntzen. 23 Aar. Pige. Kommunepleiet.	Henrik Frøne Skillesfjerne Gaardsmand paa Holmen 15. C. Hansen Gaardsmand 2 Kl. 96 Reg. Nr. 127.	a. 29de Octbr. 1824.	Copul. i Kirken	Octbr. 1824.	
7.	Hans Johansen. 45 Aar. Snedkersvend 2 Kl. 96 Reg. 166. Ungkarl. Kjøbenhavnsgade 17. Indfødt. a. 8d.	Karen Magdalene Olsen. 37 Aar. Pige. Kongens Stjerne.	Nielsen Bygmand 2 Kl. 96 Reg. Nr. 1. [illegible] Gaardsmand 2 Kl. 96 Reg. Nr. 5.	a. 5te Novbr. 1824.	Copul. i Kirken		

I Holmens Kirkebøger står alle beboerne fra Nyboder opført. Her kan jeg se, mine tipoldeforældre, på min farmors fars side, blev gift i 1824. Da var min tipoldefar Hans Johansen 45 år og min tipoldemor Karen Magdalene 37 år. Så de var begge to gamle, før de blev gift. Det var ret ualmindeligt dengang. De fik kun to børn, Johanne og Johannes.

Da min oldefar Johannes Hansen Johansen blev født, boede familien i Elsdyrgade 31. I folketællingen 1840 var familien flyttet til Svanegade 16, 1. sal, med deres to børn Johanne på 15 år og min oldefar Johannes på 12 år. Min tipoldefar Hans Johansen var da blevet pensioneret som tømmermand (skibstømrer) på Holmen. Min tiptipoldefar Johannes Hansen var også tømmermand på Holmen.

I 1845 var min oldefar Johannes flyttet hen i Svanegade 9 sammen med sin mor Karen Magdalene. Da var hans far død, og Johannes var kommet i lære som mastemager på Holmen. Når man blev enke, fik man en mindre lejlighed.

Delfingade set fra Kronprinsessegade

I 1855 boede min tipoldemor sammen med min oldefar Johannes i Delfingade 32 stuen til gården. Her havde de kun et værelse og et kammer. Med de andre beboere i huset, var de fælles om det lille køkken og lokummet i den lille baghave. Det var også i 1855, min tipoldemor Karen Magdalene døde 68 år gammel.
På det tidspunkt var min oldefar blevet mastemager på Holmen.

Mange af de sejlskibe som lagde til på Holmen, skulle have store master lavet eller repareret, og til dette job brugte man en mastemager. For at blive mastemager skulle man stå 4 år i lære, og inden drengene overhovedet kunne komme i lære, skulle de arbejde som arbejdsdrenge.

Når der skulle ansættes nogen på Holmen, var det næste generation i Nyboder, der fik jobbene.

Min oldefar Johannes første ægteskab

Johannes blev gift første gang 1864. Han var da 36 år, og boede i Delfingade 36. Hans kone Mary Vilhelmine Pouline Chalovna, var kun 18 år og boede i Adelgade 7.

I 1865 fik min oldefar og hans kone en datter. Hun døde, da hun kun var 2 dage gammel. Det var ikke ualmindeligt dengang, at børn døde, men heldigvis blev min oldefars kone hurtigt gravid igen.

Allerede i 1866 fik de Johannes Adolf Vilhelm Chalovnus. Den lille drengs mor Mary døde 5 dage efter fødslen. Der står ikke noget i kirkebogen om, hvad hun døde af. Dengang var det ikke så ualmindeligt, at hvis der var komplikationer ved fødslen som foregik derhjemme, så døde kvinden. Hun var bare 20 år.

Lille Johannes Adolf døde også, da han kun var 7 uger. Det har været meget hårdt for min oldefar, der måtte begrave sin unge kone og to nyfødte børn på Holmens Kirkegård.

Da oldefar Johannes blev gift med min oldemor Warinca

Copu-
lerede. 1874

Nr.	Brudgommens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted.	Brudens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted.	Hvem Brylluppet er.	Dette Dages.	Om Vielsen er foranstaltet i Kirken eller Hjemme, og i Hvilke Tilfælde Forelæsningen Fremme.	Hvor ofte i det den. Ind. Ny.	Bemærkninger.
112	Johannes Hansen Johansen	Jomfru Jutta Warinda Köhler	Dikteyer F. D. Köhler	27	I		
	46 Aar	24 Aar		Juli	Kirken		
	Dikteyer 1	Sjøbuisgade 15		1874	af		
	Delfingade 36				Pastor		

Efter at have været enkemand i 8 år, giftede min oldefar sig igen i Holmens Kirke i 1874. Da var Johannes 46 år, og hans brud Jutta Warinca Kjøler 24 år.

Jutta Warinca var også en Nyboder pige. Hendes forældre Frederik Daniel Køhler og Caroline Emma Theresia Blichfeldt blev gift i Holmens Kirke i 1848. Navnet Køhler eller Kjøler skifter lidt i kirkebogen. De fik 7 børn, hvor Warinca var den næst ældste.

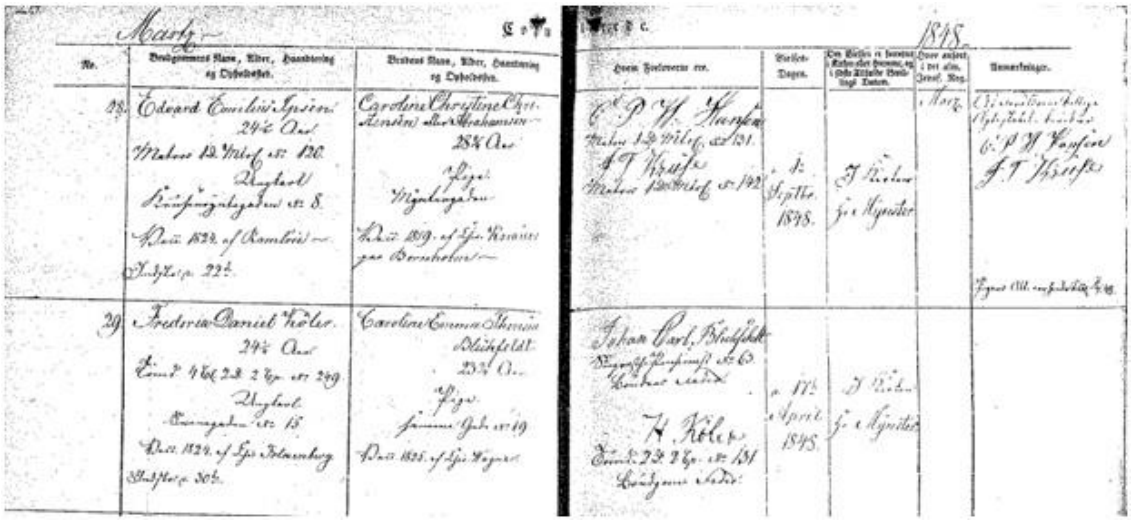

Frederik Daniel Køhler var fætter til Heinrich Gustav Ferdinand Holm (1803-1861). Det var den maler, kobberstikker og tegner, der var mest kendt under navnet ”Fattig – Holm”. Mange af hans ting findes i dag på ”Københavns Bymuseum”.

Nyboder set fra St. Kongensgade ved Elsdyrgade, ca. 1840.
Det er en akvarel malet af Heinrich Gustav Ferdinand Holm. (Københavns Bymuseum)

Jeg kunne skrive meget mere om min farmors aner, da jeg har fundet dem langt tilbage. Det må blive en anden historie.

Her er en lille oversigt over min farmor Emilies aner.

Emilie Johanne Louise Johansens aner

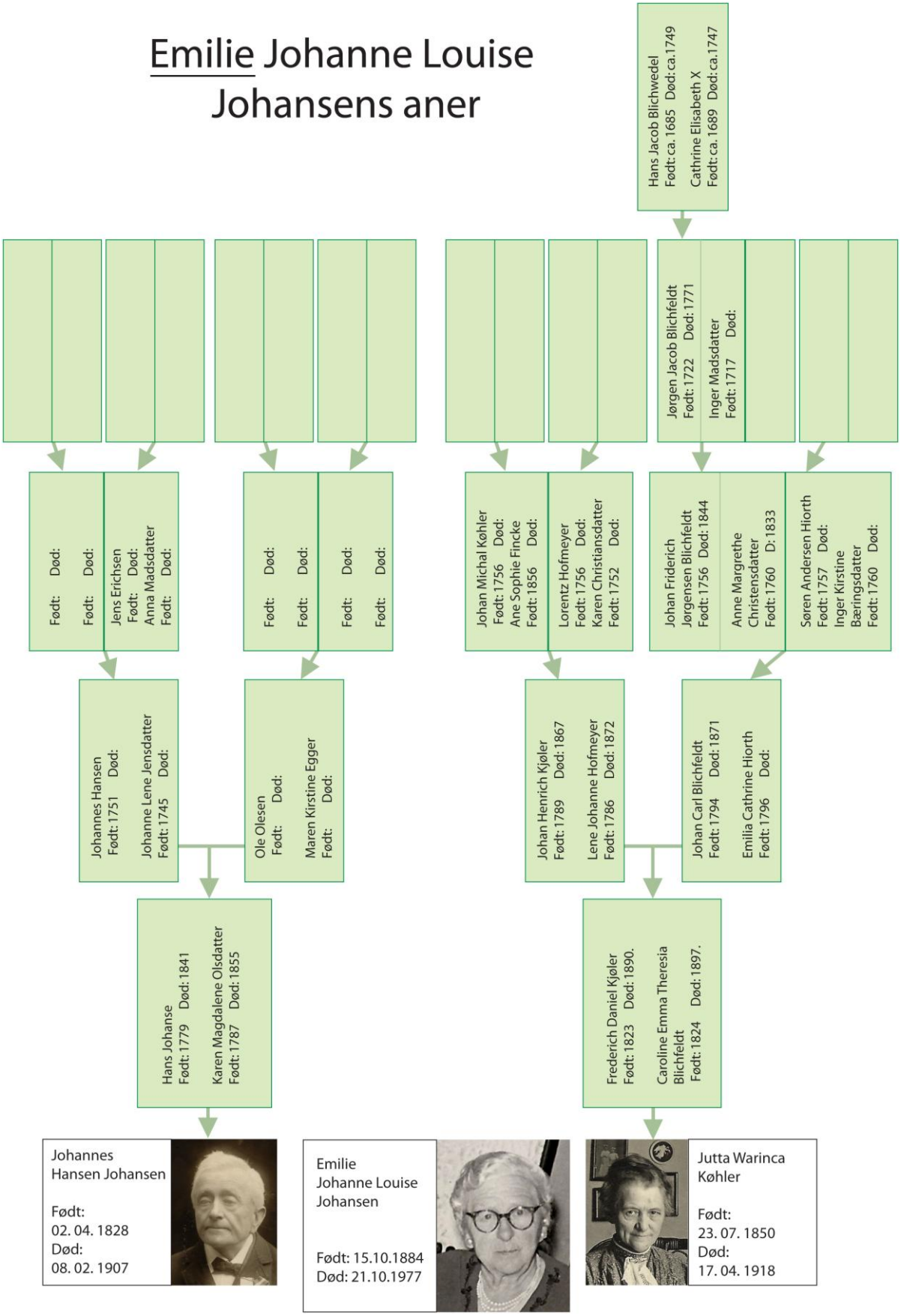

Mine oldeforældres børn

Mine oldeforældre Johannes og Warinca fik 6 børn, hvor en pige døde en dag gammel. Alle de andre blev meget gamle, hvilket var usædvanligt dengang.

Alle børnene, fik ved dåben i Holmens Kirke, mange navne. Der var tænkt på de gamle i slægten, når de skulle døbes.

Jeg har kendt de 5 børn, hvoraf den yngste var min farmor.

1875 Johanne Jutta Caroline ***Chalovna***, der blev 84 år.
1877 ***Johannes*** Frederik Harald Valdemar, der blev 84 år.

1879 Emma Emilie Louise ***Jutta***, der blev 81 år.
1880 ***Charles*** Emilius Frederik Viggo, der blev 93 år.
1883 en udøbt pige, der kun blev en dag.
1884 ***Emilie*** Johanne Louise, der blev 93 år.

Det var mange fødsler, min oldemor havde, men det var ikke ualmindeligt, at man fik endnu flere børn dengang. Min oldefar var 56 år og min oldemor 34 år, da Emilie blev født.

Nyboder i gamle dage

Det var ikke lutter idyl at bo i Nyboder. I bogen ”Holmens By” af Annette Vasström har jeg læst, hvordan det var at bo der for 150 år siden. Husene havde ikke indlagt vand, og man havde kun en vandpumpe, som stod ude på gaden. Gulvene var kolde stengulve, og lokummet var i gården bag huset. Husene er blevet forbedret meget hen ad vejen.

Nogle beboere gjorde selv en del, og ellers gik staten, som ejede husene, i gang med at modernisere dem. Der kom trægulv, der blev indlagt vand, gas og lys samt toilet.

2015 - Annika og jeg sidder rigtig og fantaserer, hvordan det var at bo i Nyboder. Bemærk hundene i vindueskarmen. Når de vendte indad, var faderen hjemme. Når de vendte udad, var faderen på søen, og hundene så efter ham.

Billederne har vi taget i ”Nyboders Mindestuer”. I det meget lille køkkenvindue ligger der penge til natmanden. Det var ham, der tømte lokumsspanden i gården, og for at komme ud på gaden med lokumsspanden, skulle den bæres gennem køkkenet. Hvis der ikke lå penge, kunne man risikere, at natmanden spildte lidt undervejs.

Delfingade

Hjertensfrydsgade 11

Haregade 27

Min farmor og hendes søskende var alle født i Delfingade 36, i Nyboder, hvilket står i Holmens Kirkebøger ved alle børnenes dåb. I denne lejlighed boede min oldefar i rigtig mange år, og dengang var det noget usædvanligt. Til gengæld var det ikke ualmindeligt, at man flyttede ofte efterhånden som éns anciennitet steg, og fik en bedre lejlighed. Jeg kan konstatere, at min oldefar boede i Delfingade 36 fra Folketællingen 1855 til Folketællingen 1885.

Annika og jeg ledte forgæves efter huset, hvor vores farmor er født. Delfingade 36 eksisterer ikke mere, da Kronprinsessegade er ført igennem hele Nyboder, så der er nogle huse, der har måttet lade livet.

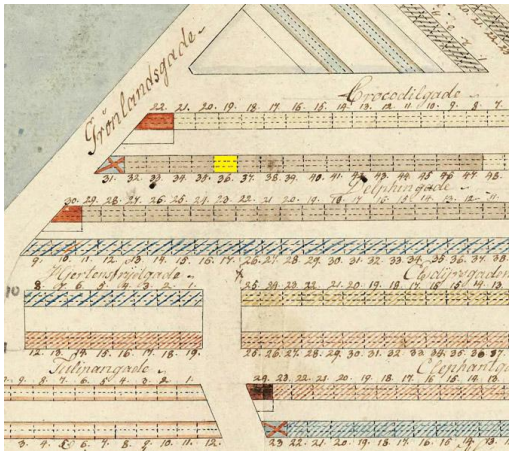

Et gammel kort fra 1816 over en del af Nyboder. (Det Kongelige Bibliotek)

Kort over Nyboder i 1804 og i dag.

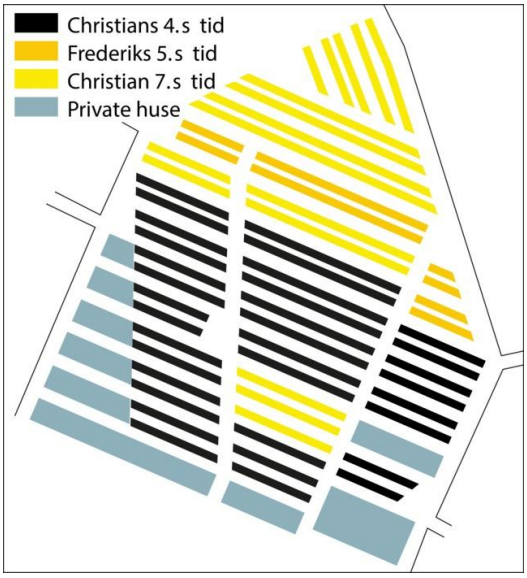

Nyboder i 1804.

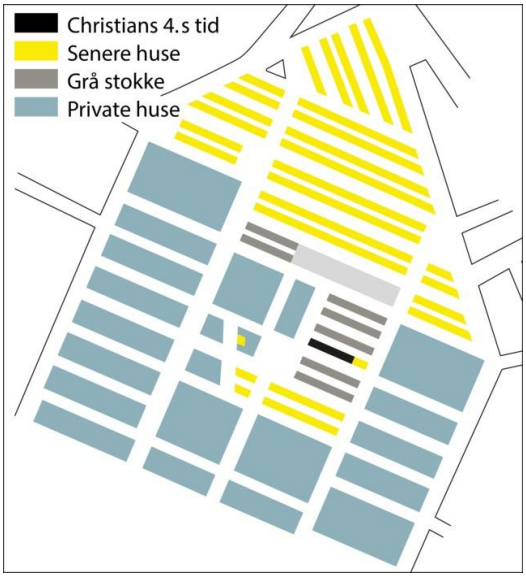

Nyboder i dag.

I 1850 boede der 129.695 personer i København. Heraf boede 7.888 i Nyboder, så det var en pæn lille provinsby midt i København. Alene i Delfingade, hvor mine oldeforældre boede, var de 758 beboere. Så der har boet mange i hvert lille hus.

Ved Chalovnas konfirmation i 1889, Folketællingen 1890 og Johannes konfirmation i 1891, bor de i Hjertensfrydsgade 11.1 sal.

Hjertensfrydsgade 11 er i dag blevet moderniseret med nye vinduer, skodder, tag, skorstene og gadelamper. Det hele står flot. Stilen er skånsomt blevet bevaret. Det er A. P. Møller Fonden og Staten, der har betalt istandsættelsen, som stadig er i gang i de andre gader. I dag kan alle, der arbejder inden for det danske forsvar, få en bolig i Nyboder.

Ved Juttas konfirmation i 1893 var familien flyttet til Haregade 27, 1. sal. Min farmor fortalte, at de i hendes barndom boede der. Her havde de en tre værelses lejlighed, og et par kamre på loftet. Så de havde god plads efter den tids forhold. Familien var jo kun på 7 personer. Her boede de indtil min oldefar gik på pension.

Min oldefar Dannebrogsmand

Min oldefar arbejdede til han var 69 år. Han nåede, at blive Dannebrogsmand efter at have arbejdet uafbrudt 50 år på Holmen.

Efternavn:	**Johansen**	*Fornavn:*	**Johannes Hansen**
Fødselsdato:	**2. April 1828**	*Fødeby:*	**Kbh.**
Erhverv:	**pens. Mastemager af Marinen**	*Dekoreret den:*	**D.M. 31. Dec. 1897**
Faders navn:	**Hans Johansen**	*Faders erhverv:*	**Kvarterm. i Marinen.**
Moders navn:	**Karen Magdalene Olsen**	*Vielsesdato:*	**20. Maj 1864**
Hustrus navn:	**Mary Wilhelmine Pauline Chalovna Poulsen**	*Hustrus datoer:*	**19. Maj 1845. ¦ 22. Jan. 1866**
Hustrus fødeby:	**Kbh.**	*Bemærkninger:*	**[(v2) 23. Juli 1874 t. Jutta Warinca Kjøler f. 23. Juli 1850 København.]**
Kilde:	**FS1903**	*Side i FS:*	**P852.5**

Da min oldefar blev Dannebrogsmand, var det Christian den 9. der var regent i Danmark. Min oldefar har nok været til audiens hos Kongen og takke for sin fine orden.

Dengang arbejdede man 6 dage om ugen. En arbejdsdag kunne godt være 11 - 12 timer. Så det var mange timer af sit liv, at min oldefar har været på Holmen. Der var ikke meget overskud til familien, når han kom hjem. I 1900 kom der en overenskomst, så man kun skulle arbejde 60 timer om ugen.

(Det Kongelige Bibliotek)

Kong Christian den 9. var kendt som Europas svigerfar, da fire af hans børn, kom til at sidde på de europæiske troner. Døtrene Alexandra blev dronning i England, og Dagmar kejserinde i Rusland. Sønnen Vilhelm blev til Kong Georg den 1. i Grækenland og sønnen Frederik var kronprins og blev senere Kong Frederik den 8. Sønnen Valdemar sagde nej tak til at blive konge i Bulgarien.

Udkommer daglig.

Abonnementspris 1 Kr. Kv., Porto og Ombæringsprenge iberegnet. I Provinsen modtages Abonnement paa de kgl. Postkontorer. I Kjøbenhavn pr. Maaned 31 Øre, pr. Uge 15 Øre, enkelte Nr. 2 Øre. Søndags-Nr. 5 Øre, Tillæg 3 Øre.

Redaktion og Expedition: Ved Stranden 18. Kjøbenhavn K.

Aftenposten.

Søndag indbefattet.

Abonnement og Annoncer modtages fra 8 Morgen til 7 Aften. Aftenposten's Expeditionskontor, Ved Stranden 18. Kjøbenhavn K. Annoncepris 8-10-12 Ø. pr. Petitl. Annoncer til Optagelse næste Dag maa indleveres inden Kl. 7 Eftermiddag. Telefon: Redaktion 4737, Expedition 93

Nr. 8538. | Mandag den 3. Januar. | 1898.

Jubilæum paa Orlogsværftet.

Skibsbygmester Strøm

Mastemager Johansen

Bataljonschef Drackenberg

Kontorassistent Frørup

Aftenposten

Danmarks rigest illustrerede Dagblad

7 Gange ugentlig for 1 Kr. Kvartalet

Gratis medfølger hver Uge: En ill. Haandværkertidende og et ill. Landboblad.

Abonnement tegnes gjennem alle Landpostbude og ved alle Posthuse samt i Kjøbenhavn Ved Stranden 18.

Prøvenumre sendes paa Forlangende.

Gudstjeneste.

Gethsemanekirken, i Aften Kl. 8, Pastor Fibiger og Pastor Lauridsen.

Missionsgr. Helligaandshuset. Søndag den 2. Jan., Kl. 6: Indledningsmøde. Pastor Schack og Pastor Harald Jensen. Mandag den 3. Jan., Kl. 7½: Familielivet. Pastor Bang og Pastor Kold.

I. O. O. F. P. 79138/4. III.
I. O. O. F. U. 79138/4. III.
St. A. O. 9841 — 4 — OrR — S samtlige Gr. Frd.
C. O. v. I. □□ VIII. S. ***.

Har De Tandpine, da brug A. HAMMARS TANDDRAABER. De stille Smerten øjeblikkelig. Faas overalt à 1 Kr. pr. Glas. Hovedoplag hos cand. pharm. Hans Trojel, Vesterbrog. 73 A, Kjøbenhavn V.

Arbejdernes Værn. Foreningens Julefest afholdes Lørdag den 8. Januar i Larsens Lokale, St. Annæplads 13. Billetter til Børnene erholdes paa Kontoret, Nørregade 35, 1. S., aabent 9—11 og 5—7.

VISITKORT TRYKKERIET ST. KONGENSGADE 4

Elegant Haararbejde, moderate Priser, Caroline Thorup, 16, Kjøbmagerg. 16.

Hvem bliver Kretas Hersker?

Ifølge et Telegram til „Reuters Bureau" fra Konstantinopel har Porten anmodet Stormagternes Repræsentanter om at maatte afsøje 4500 Soldater af Besætningen paa Kreta, der havde udtjent. Svaret lød, at der for Øjeblikket ikke kunde være Tale herom. Endvidere meldes der, at Efterretningen om, at Porten var gaaet ind paa at give fri Samtykke til, at Maurocordato blev Guvernør paa Kreta, er urigtig. England, Rusland og Frankrig ønskede ham og have nu rettet en fornyet Opfordring til Porten.

Ovenfor bringe vi Billederne af Orlogsværftets fire Jubilæer, som den 1. fejrede Jubilæumsdagen for 50 Aars aktiv Tjeneste.

Søtøjhusløjtnant V. F. A. Drackenberg

begyndte den 1. Januar 1848 som Konstabel i Fladdens Artillerikorps, men forinden havde han som Lærling i samme Korps deltaget i den historisk berømte Expedition til Middelhavet. Han blev nemlig udkommanderet med Fregatten „Theris", der tillige med Fregatten „Gefion" under Kommanderkaptajn H. G. Garde som Eskadrechef gik til Græsrenne og derfra med „forseglet Ordre" til Middelhavet, hvor Briggen „Mercurius" og Dampskibet „Hella" udkommandereres i Sydhaven. Det vigtigste Hverv, Kommanderkaptajn Garde havde at udrette, var at faa Danmark fritaget for den aarlige Afgift, der siden 1768 var bleven betalt til Marokko, for at vore Handelsskibe kunde være sikrede mod Sørøveri. Expeditionen lykkedes fuldt ud.

Som ung Konstabel deltog Drackenberg i Krigsaarene 1848—50 med Hæder i mange livige Træfninger, saaledes i Slagene ved Kolding og Fredericia, om Bord i Kanonchalup Nr. 8. Ogsaa under Krigen 1864 var han udkommanderet, men blev tillige anvendt som Lærer for Reserveløjtnants Elever. Mangfoldige Gange i Aarenes Løb har han været til Søes, ofte paa lange oversøiske Rejser, indtil han i 1881 som Tøjhusløjtnant fik Ledelse af Arbejderne i Fladdens Laboratorium, hvor han altsaa har deltaget i den moderne Artilleriammunitions rivende Udvikling saa vel som i Fabrikationen af tidsparende Redningsraketter. Under sin lange Tjenestetid har Løjtnant Drackenberg erholdt flere baade danske og fremmede Ordensdekorationer, bl. A. den franske Kronorden og den russiske Sværdorden.

Fladdens Skibsbygmester ved nyt Skibsbyggeri M. D. Strøm

har den 1. Januar udfrudt i 50 Aar været ansat ved Orlogsværftet. Den 1. Januar 1848 blev han Skibbygger, var derefter i en Aarrække ansat paa Konstruktionskammeret, hvorpaa han paany kom til den praktiske Gjerning. Den 1. Februar 1871 blev han udnævnt til Skibbygmester ved Orlogsværftet, og han har saaledes dels som Undermester, dels som Mester forestaaet Jernskibbygningsværkstedet samt Bygningen af vore Jern- og Panserskibe. Skibbygmester Strøms lange Tjenestetid og fortjenstfulde Virksomhed er i Aarenes Løb paa forskjellige Maade bleven paaskjønnet. Han blev saaledes 1878, det Aar, da „Helgaland" løb af Stabelen, udnævnt til Ridder af Dannebrog, og han er tillige Dannebrogsmand.

Kontorassistent C. F. J. Frørup

blev den 1. Januar 1848 ansat ved Orlogsværftet, og han har saaledes udfrudt i 50 Aar været knyttet til Værftet, hvor han stedse pligtopfyldende har regtet sin Gjerning. I de sidste 20 Aar har han forrettet Tjeneste ved Søminekorpset. Jubilaren, der i 1885 blev benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn, bærer tillige Hæderstegnet for god Tjeneste.

Mastemager H. Johansen

har ligeledes udfrudt i 50 Aar været ansat ved Orlogsværftet. Den dygtige og hæderlige Mand fik for 25 Aar siden Hæderstegnet for god Tjeneste og er i Anledning af Jubilæet bleven dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Alle Jubilarerne ere bosiddende i Nyboder og hører til denne Bydels faste Flok og trods en høj Alder, ca. 70 Aar, bevarer de alle et udmærket godt Helbred.

Fra Indlandet.

Stadfæstelse. Under 28. December ere de paa Kommandør P. F. Gisdefjen, Kontreadmiral F. P. A. Uldall, fhv. Skibsfører, Direktør F. B. Schierbeck, fhv. Skibsfører D. Torm og Skibsfører H. B. Petersen faldne Valg til at være sidstnævnte Medlemmer af Sø- og Handelsretten i Kjøbenhavn for et Tidsrum af 4 Aar; de paa Grosserer S. Goldschmidt, Grosserer M. M. Goldschmidt, Etatsraad, Grosserer H. A. J. Lyngbye, Fabrikant, Grosserer B. Jørgensen, Grosserer J. B. A. Salomon og Grosserer L. B. C. Bert faldne Valg til at være handelskyndige Medlemmer af bemeldte Ret for et Tidsrum af 5 Aar; de paa Grosserer G. Hedtfeldt, Grosserer A. Abrahamson, Grosserer P. F. Philipsen, Grosserer T. E. Rahlff, Grosserer C. F. H. Bergh og Grosserer A. A. Corse faldne Valg til at være handelskyndige Medlemmer af bemeldte Ret for et Tidsrum af 4 Aar samt de paa Etatsraad, Grosserer H. Fritsche og Grosserer Wm. Th. Malling faldne Valg til at være handelskyndige Medlemmer af oftnævnte Ret, Førstnævnte for et Tidsrum af 3 Aar, Sidstnævnte for et Tidsrum af 1 Aar — Alt fra den 1. Januar 1898 at regne — stadfæstede.

Kvistkammertjen paa Frederiksberg. Jørgaars afholdt Straffedommeren et længere Forhør over den for kort Tid siden anholdte Kvistkammertjn, Augusta Larsen. Noget hun er sagt i Egendommen, hvor hun Intet havde at gjøre, paa samme Tid, som Tyverierne ere forøvede, nægter hun dette og paastaaer at være uden Skyld.

Efter Retsmødet lod Dommeren Arrestantinden's Øjeblik, mod hvem der var opkastet Mistanke, afhente fra Hjemmet. Ogsaa hun nægtede at kjende Noget til de forøvede Tyverier, men blev belagt med Arrest.

***Mastemager H. Johansen* (Avisen – Aftenposten 1898)**

Har ligeledes uafbrudt i 50 Aar været ansat ved Orlogsværftet. Den dygtige og hæderlige Mand fik for 25 Aar siden Hæderstegnet for god Tjeneste og er i Anledning af Jubilæet bleven dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Alle Jubilarerne er bosiddende i Nyboder og hører til denne Bydels faste Flok og trods en høj Alder, ca. 70 Aar, bevarer de alle et udmærket godt Helbred.

1897 – Min oldefar Johannes Hansen Johansen med sin Dannebrogsorden.

Min oldemor med tre af sine børn. På væggen hænger det billede af min oldefar med Dannebrogsorden.

Mine oldeforældre var ikke rige, men hørte med til det pæne borgerskab i København. Min oldefar havde fast arbejde, hvilket ikke alle havde dengang.

Min farmor kom til verden

Onsdag den 15. oktober 1884 kom min farmor til verden. Hun blev hjemmedøbt samme dag, som hun blev født. Måske fordi hun var lille, eller også fordi forældrene året før, havde mistet en datter, der kun blev en dag gammel, som ikke nåede at blive døbt.

Holmens Kirke, er den kirke Nyboders beboer hører til. Det er ikke Sankt Pauls Kirke, der i 1877 er opført i Nyboder.

Daabs-Attest.

Dette bevidnes i Overensstemmelse med Holmens Kirkes Daabs-Protokol af

Emilies dåbsattest, som jeg arvede da hun døde.

Min farmor kom i Sølvgades Skole, Sølvgade 16, København K. Skolen er fra 1847, og i dag Københavns ældste fungerende kommuneskole.

Dengang min farmor gik der, hed den "Sølvgades Betalings-skole"

Fra bogen "Sølvgades Skole 1847 – 1997", som jeg har fået af skolen, da jeg besøgte den, fandt jeg dette dejlige billede af alle lærerne på skolen.
Sådan så de ud i 1906. Bemærk at alle lærerne var kvinder. De så nok ikke meget anderledes ud, da min farmor begyndte at gå på skolen i 1891.

1906 – Lærerne i Sølvgades Skole

Jeg beundrede deres berømte Akacietræ i skolegården. Der blev plantet et lille træ i 1850, som voksede sig stort. Der var meget diskussion, om træet var for stort og skulle fældes. Ved forhandlinger blev det til, at det blev beskåret, så der kom sol ned i skolegården. I 1999 var der en voldsom storm, som væltede træet. Der blev hurtigt plantet et nyt stort Akacietræ, som står der endnu.

I 1913 sang de på skolen:

"Vort gamle træ, det må I ikke fælde,
O, lad det stå, indtil det dør af ælde."

I dag er skolen, flagstangen, Akacietræet og stakittet ud mod Sølvgade fredet.

Sølvgades Skole – 2014, hvor jeg står foran. *Sølvgades Skole - 1847*

Billedet er fra mit besøg på skolen. Tegningen er fra skolens start i 1847.
I dag går der 477 elever fra 0 – 9 klasse. I 1847 var der 1100 elever og 19 lærere, men ikke mange år senere, var elevtallet 1400.

Jeg ved ikke i hvor mange år, at min farmor gik i skole. I 1900 var der kun skolepligt fra børnene var 7 – 14 år. De fleste kom ud af skolen efter konfirmationen. Herefter fik de en læreplads eller kom i huset. Økonomien var meget stram i mange familier, så det hjalp på familiens økonomi, når børnene kom ud og tjente penge.

Emilies ældste søster Chalovna og den ældste bror Johannes gik i "De Forenede Kirkeskoler", som bl.a. var en sangskole. Denne skole lå dengang i Nørregade 37. Den blev senere til Sct. Annæ Gymnasium.

I bogen "Københavns Kirkeskolers Krønike" af Michael Neiiendam fra 1941, kan jeg læse, at skolen i Nørregade var bygget af arkitekt Jens Juel Eckersberg. Den blev indviet i 1865. Det var meget eftertragtet, at komme på denne skole. Eleverne skulle til optagelsesprøve for at komme ind. Her havde de mange fag, som man ikke havde på andre skoler. De lærte meget, og det var en god begyndelse på livet, at komme fra denne skole. I 1886 gik der 360 elever til optagelsesprøven. Det var 195 drenge og 165 piger. Der var kun plads til 230 elever, så konkurrencen var stor.

Jutta og Charles kom også i Sølvgades Skole lige som min farmor. Skolen har haft flere navne undervejs. Den har heddet "Østre Betalingsskole", "Sølvgades Betalingsskole" og "Sølvgades Skole".

Konfirmation af de fem børn

Efter megen søgen, har jeg fundet min farmors fire søskendes konfirmationer i Kirkebogen for "Hof og Slot". Min farmor står som forventet i Holmens Kirkebog, og er konfirmeret i Holmens Kirke. De andre er sandsynligvis konfirmeret i Christiansborg Slots Kirke.
I "Hof og Slots Kirkebog" står dem, der var ansat hos de kongelige eller på Det Kongelige Teater. Min oldefar var ansat på Holmen hele livet, så jeg har ikke rigtig

kunne finde nogen forklaring på det, og hvorfor min farmor ikke også står der. Jeg har spurgt i DIS-Danmark, som er den slægtsforening, jeg er medlem af. Ingen har kunnet hjælpe mig.
Min mand siger: ”Det kan være at mastemageren, har lavet en flagstang til de kongelige”.

Uddannelsen til de fem børn

Alle børnene fik en uddannelse, også pigerne, hvilket ikke var almindeligt på den tid.
Charles læste til ingeniør og arbejdede hele sit liv på Holmen, lige som hans forfædre havde gjort. Johannes blev uddannet typograf (bogtrykker), og fik sit eget bogtrykkeri.
Min farmor fik en kontoruddannelse og gik på handelsskole, har hun fortalt.

Min farmors to søstre Chalovna og Jutta kom i lære som dameskræddere. I Folketællingen 1901 kan jeg se, at de var ansat i Magasin du Nord (Magasin, som det kaldes) på Kongens Nytorv. Her var de to søstre ansat hele livet.

1893 Magasin på Kongens Nytorv

(Magasin Du Nord museum)

Det var et meget fint stormagasin i gamle dage, hvor det bedre borgerskab handlede. Det har ligget på Kongens Nytorv siden 1893 i den flotte bygning, som blev bygget dengang. Det var meget moderne med elevator og elevatorfører i uniform, som kørte kunder op og ned. I 1952 indførte de rulletrapper, som var noget helt nyt i Danmark.

De almindelige mennesker handlede i Daells Varehus, som i folkemunde blev kaldt Dalle Valle. Det startede som et postordrefirma i 1910. Forretningen i Nørregade kom først i 1912. Det måtte lukke i 1999. I dag ligger Hotel Sankt Petri der.

Som før nævnt kom min farmor i lære på et kontor. Jeg kan ikke huske, hvor min farmor var i lære, men hun har fortalt, hun passede kassen.

Senere kom min farmor til Galle & Jessen, som lå ved Vibenshus Runddel i starten af Lyngbyvej. De er nok mest kendt for deres pålægschokolade, chokolade frøer samt Ga-Jol lakridspastiller, som var en forkortelse af Galle & Jessen. I 1971 overtog Toms chokoladefabrik Galle & Jessen.

Emilie havde en flot håndskrift hele livet. Hun var god til at stave og læste hurtigt, efter mange år med meget læsning. Hun var god til at følge med i, hvad der skete i verden.

1898 - Min farmor 14 år

1902 - Min farmor 18 år

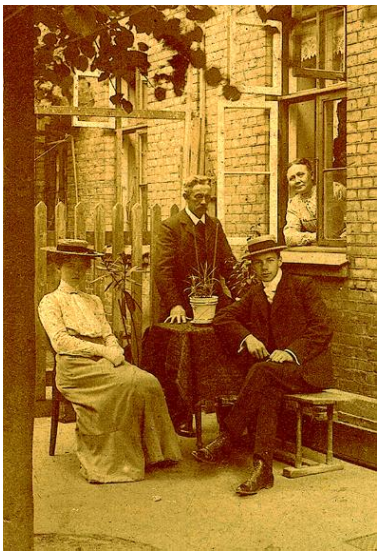

1902 - Min farmor med sine brødre og mor i vinduet

Familien flytter til Faxe Tværvej

Faxe Tværgade 6.1. Østerbro.
Familien kendte kvarteret inden de flyttede dertil, da min oldemor Warincas onkel Carl og tante Vilhelmine Blichfeldt samt Warincas bror Waldemar Køhler med sin familie boede i Faxegade 6.

Da min farmor blev konfirmeret i 1899, boede familien i Fakse Tværgade 6, 1. Det er en lille, stille, blind gade til Faxegade, tæt ved Trianglen på Østerbro. Så de boede meget centralt. Der står på huset "Foreningen af 18.4.1873".

I BBR (Bygnings- og boligregister) står der, at huset er opført i 1896.

Da Warinca døde i 1918 boede hun i Faxegade 4.

Faxe Tværgade 6, var en mere moderne toværelses lejlighed på 48 m². Det var her de flyttede til, efter min oldefar var gået på pension. Der var ingen bad, om der var toilet i lejligheden, ved jeg ikke. Måske skulle de ud på køkkentrappen. Her boede mine oldeforældre i starten med 5 hjemmeboende børn, så der var ikke meget plads. Det kan være svært for os at forstå i dag, hvordan livet var dengang.

Min oldefar var 79 år, da han døde i 1907. Min oldemor nåede at være enke i 11 år. Min farmor har fortalt, at hendes mor fik sat det ene ben af på sine gamle dage. Grunden til det kan jeg ikke huske. Måske har jeg aldrig fået det fortalt. Min far var kun 2 ½ år, da hans mormor døde.

Da min farmor flytter hjemmefra

Inde i Politiets registerblade, kan man finde alle borgerne, der boede i København i 1890 - 1923. Her har jeg fundet lidt om min farmor, som jeg ikke kendte noget til.

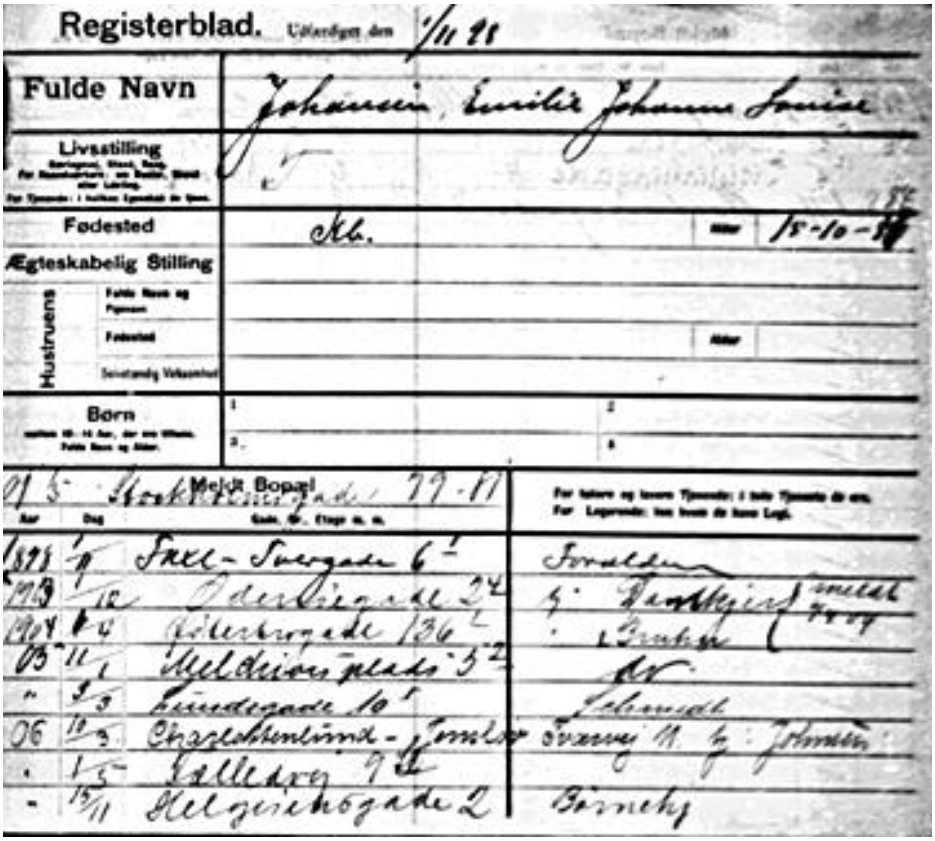
Registerblad.

Fulde Navn	Johansen, Emilie Johanne Louise
Livsstilling	
Fødested	Kb.
Ægteskabelig Stilling	
Hustruens	
Børn	

Meldt Bopæl	
Faxe-Tværgade 6	Forældre
Oderbiergade 24	hos Forældre
Oderbiergade 136	Broder
Meldiorplads 3	
Lundegade 10	Selvmord
Chaselongelunde - Tomler	Svanevej 11 hos Johansen
Tolledvej 9	
Helgesenegade 2	Børnehj

Emilie boede hjemme hos sine forældre i Faxe Tværgade, indtil hun var 19 år. Så flyttede hun hjemmefra, selv om hun var den yngste af de 4 børn, der nu boede hjemme. Hendes bror Johannes, der læste til ingeniør, var i 1900 flyttet til Nordre Frihavnsgade, ikke langt hjemmefra. Om det er efter Emilies kontoruddannelse, hun tog plads i huset for at komme hjemmefra, ved jeg ikke. Emilies far var da 75 år og hendes mor 53 år. Det kan også være, at hun bare lejede et værelse.

Den 1. december 1903 flyttede min farmor hjemmefra til Odensegade 2, 4. sal, ind hos en familie Axel Damkier og deres fire børn. Han var redaktør og oversætter, har jeg kunnet finde ud af, ved at søge efter ham på nettet.

Her boede både en stuepige og en husjomfru, kan jeg se i folketællingen fra 1906. Om min farmor var stuepige der, ved jeg ikke. Emilie boede kun her i 4 måneder.

Odensegade 2, Østerbro
Gaden ligger lige ved siden af, hvor hendes forældre boede.

Melchiors Plads, som er en lille oase ved Nordre Frihavnsgade på Østerbro

Den 1. april 1904 flyttede min farmor til Østerbrogade 136. Her boede blikkenslagermester Christian Frederik Bruun og hans kone Caroline, men ingen børn. De havde en ung pige i huset, så det kan godt have været min farmor. Familien flyttede den 11. januar 1905 til Melchiors Plads 5, 2. sal, hvor min farmor flyttede med.

Lundsgade 10.1, Østerbro. Naboejendommen er Dronning Louises Børnehospital.

Den 1. maj 1905, efter at have boet godt et år hos familien Bruun, flyttede min farmor til Lundsgade 10, 1. Det er stadig på Østerbro, hun bor. Hvad hun har lavet der, ved jeg ikke. Jeg kan konstatere, Emilie blev gravid.

Den 10. marts 1906 flytter Emilie til Jensløv Tværvej 11, Charlottenlund. Det var første gang, Emilie boede langt fra sine forældre. Det var direktør Jens Peder Jonsen med sin kone og 4 børn, der boede her. Emilie var der kun i 2 måneder. Måske familien har fundet ud af, at hun var gravid, og så måtte Emilie flytte igen.

Den 1. maj 1906 flytter Emilie til Fælledvej 9, st. København N. Hvordan Emilie kommer til at bo der, ved jeg ikke. Jeg kan konstatere, hun er tilmeldt denne adresse, indtil hun den 17. november 1906 flyttede med sin lille søn på børnehjem i Helgersensgade 2 på Østerbro.

Min farmor har fortalt mig, at hendes første store kærlighed var til en ung mand, der læste til ingeniør. Ham fik hun aldrig. Barnet fødte hun anonymt på Fødselsstiftelsen, som hører under Rigshospitalet. Den 10. oktober 1906, lige før Emilie blev 22 år, fik hun Erik. Dengang var man først myndig, når man var 25 år. Jeg ved ikke, om hendes forældre havde planer om, at Erik skulle have været bortadopteret.

Erik kom i pleje hos sine bedsteforældre, hvor de to søstre Chalovna og Jutta også boede. De tog sig meget af Erik, og især Chalovna var meget glad for ham. De to søstre fik aldrig selv børn. Min oldefar var da 78 år, så han har nok ikke været så begejstret for, et lille barn flyttede ind hos dem.

Min farmor fik arbejde på Nærumgård i Søllerød uden for København i 1907. Det har været en svær tid for Emilie, ingen tvivl om det. En ugift pige der fik et barn, var ikke ualmindeligt, men bestemt ikke velset dengang. Her boede hun indtil 1913.

Nærumgård er et tidligere landsted i Nærum, som blev bygget i 1756. Gårdens hovedbygning, som ligger på Rundforbivej 174, blev i 1906 omdannet til børnehjem, lige inden min farmor flyttede dertil.

Da min farmor mødte min farfar

På Nærumgård mødte Emilie en ung, flot og charmerende mand, som også arbejdede der. Ham blev min farmor meget forelsket i, og det blev gengældt.

Han hed Holger August **Peter** Hansen, var 4 år ældre end Emilie og kom fra Helsingør. Peter havde haft en svær barndom, hvor han havde været i familiepleje, da hans mor døde.
Emilie og Peter bliver gift i Sions Kirke i København den 14. marts 1909. Da var min farmor blevet gravid igen.
Sønnen Erik kom hjem og bo hos min farmor og farfar, som fik 7 børn sammen. De første to, Else og Alfred, blev født mens de boede i Søllerød.

1910 - Min farmor med sin datter Else på armen, hendes søster Chalovna, min oldemor, min farmors søn Erik med hendes søster Jutta, svigerinde Agnes og min farfar Peter.

Peter trivedes godt i København, så han tog tit til byen. Emilie flyttede derfor sammen med Peter og de tre børn den 1. maj 1913 til Prinsessegade 71, 3. på Christianshavn. Min farmor var højgravid og fødte 12 dage senere en pige, der blev døbt Margrethe. Hun blev altid kaldt Grethe.

Prinsessegade, men ikke den ende hvor min farmor boede.
Det var dengang, at alle gader havde toppede brosten, hvor der kørte hestevogne.
Gadebelysningen var gas lamper, der her hang på husmurene.

(Foto fra 1872 – Københavns Bymuseum)

I bogen "København før og nu – og aldrig", bind 7 af Bo Bramsen, har jeg læst om Christianshavn, hvor min farmor boede med alle sine børn. Det hed Aladdin-kvarteret, og var rendyrket boligspekulation fra omkring 1900. Huset var rimelig nyt, da familien flyttede ind i en tværelses lejlighed med toilet på køkkentrappen. Der var indlagt vand, gas og lys.

Prinsessegade vist med rødt, før nedrivningen. (Stadsingeniørens Arkiv ca. 1973)

Prinsessegade 71, Christianshavn - 2014

Prinsessegade 71 er nu revet ned, og der ligger et grønt område, der giver en masse lys til de andre huse. På den anden side af gaden lå Bådsmandsstræde kasserne, som nu er Christiania.
Det er også i denne gade, Vor Frelser Kirke, med det kendte snoede tårn man kan komme op i, ligger. Gaden går ud til Christianshavns vold i den ene ende og Holmen i den anden.

Burmeistergade på Christianshavn
Sådan ser de huse ud, der har overlevet, og nu er blevet renoveret.

Prinsessegade er blevet en lukket gade ud mod Holmen, hvor der er blevet bygget meget, og de gamle bygninger er renoveret. Når man er på kanalrundfart, ser man rigtig hvor spændende et område Holmen og Christianshavn er blevet.

Det må have været noget af en omvæltning, at flytte til byen, efter at have boet på landet i flere år. Min farmor har fortalt, at hvis hun fortsat ville have sin Peter, måtte hun flytte med ham til byen. Hun var ellers meget glad for at bo i Søllerød.

Digteren Halfdan Rasmussen boede i samme kvarter, og blev min fars sidekammerat i skolen. I nogle af hans digte, tosserier og børnerim kan man læse lidt om, hvordan livet var på Christianshavn.

Jeg skriver sjove digte.
Jeg skriver også triste.
De første læser andre folk.
Selv læser jeg de sidste.

Halfdan Rasmussen

Min farmor fik 5 børn mens de boede i Prinsessegade, så hun havde otte børn. Det var hårdt, og økonomien havde det bestemt ikke godt. Emilie blev betragtet som familiens sorte får. Det var kun hende i søskendeflokken, der fik mange børn. Alle hendes søskende sad godt i det økonomisk.

Min farmors moster Petra

Min oldemor Warinca havde en søster Petra Kjøler, som var to år ældre. Petra var husbestyrerinde hos et ældre velhavende ægtepar, og i mange år enkemand Johan Frederik Hoff, hvor der ikke var nogen børn. Han var Kongelig Hof Sadelmagermester, og ejede bl.a. den ejendom, hvor de boede på Kongens Nytorv 21. Her arbejdede Petra i over 20 år, hvilket jeg kan se via Folketællingerne. Johan F. Hoff døde den 22. april 1900, efter at have været enkemand i 14 år. Han blev 88 år, og havde mistet to ægtefæller og to børn. Johan F. Hoff havde testamenteret nogle af sine mange penge til Petra.
Denne arv har været stor. Arvingerne betalte i 1901 en arveafgift på 14.437,78 kr. som var 4 % af arven. Dvs. arven var ca. 361.000 kr. som omregnet til værdien i 2014, er ca. 25 mil. kr.

2014 - Huset på Kongens Nytorv 21, hvor Petra boede i mange år. Det er min mand og barnebarn Mathias, der står i porten. Inde i den flotte gård, er det Mathias og jeg der studerer den.

Forhuset mod Kongens Nytorv er fra 1767 og opførtes for grovsmeden Michael Nitze, af arkitekten Vilhelm Dahlerup. I 1892 fik huset sin nuværende facadeudsmykning ud mod Kongens Nytorv.

Det Kongelige Teater og det flotte Hotel D'Angleterre ligger også på Kongens Nytorv. I naboejendommen, Kongens Nytorv 19, ligger den kendte "Hviids Vinstue", som er fra 1723. Der kommer mange kendte mennesker her.

Hviids Vinstue – Kongens Nytorv, hvor der altid er mange mennesker.

I Folketællingen 1901, boede Petra i Lundsgade 7, 2. på Østerbro. Hun boede i en stor lejlighed i et nybygget hus. Her havde hun taget Ane Kirstine Hansen med, som før var tyende (husassistent) hos Johan Hoff, som nu var Petras husholderske.

Moster Petra købte senere Hellerup Dampvaskeri, som gik rigtig godt. Hun tjente vist mange penge på denne investering, som hun havde i mange år. Petra blev aldrig gift eller fik børn, så hendes søskendes børn gik hun meget op i. Flere af Petras niecer, min farmors kusiner, kom til at arbejde i vaskeriet på Skt. Peders Vej i Hellerup.

Petras nevø, min farmors bror, Johannes uddannelse til ingeniør støttede hun økonomisk. Min farmors søster Juttas ophold på Frederiksborg Højskole, tror jeg også Petra har hjulpet med økonomisk.

Den 6. oktober 1929 – Min far blev konfirmeret i Vor Frelser Kirke på Christianshavn.

Min far har fortalt, at hans konfirmation blev holdt på Hellerups Dampvaskeri, hvor moster Petra betalte gildet. Det var vist ikke den eneste konfirmation i Emilies store børneflok, moster Petra stod for.

Min farmors bror Johannes

1907 – Götha og Johannes

1930- Götha og Johannes med deres to børn Eva og Steen

1959 – Steen

Johannes blev gift den 21. august 1907 med Götha Maria Håkonsson fra Sverige. De boede på Borups Alle 24, København NV, hvor de fik to børn, Steen i 1908 og Eva i 1911.

En dag stod Götha, og så ud ad vinduet fra lejligheden på 2. sal. Götha så sin datter nede på gaden, hvor hun går bag om en sporvogn. Uheldigvis kommer der en anden sporvogn, og kørte hende ihjel. Eva blev kun 24 år. Meget forståeligt kom Götha aldrig over dette.

Deres søn Steen blev cand. mag i tysk og dansk i 1937. Han var ansat på "Det Kongelige Bibliotek", med speciale i N. F. S. Grundtvig. Her arbejdede Steen, til han blev 70 år. Han har skrevet flere bøger om Grundtvig, og var medstifter af Grundtvig-Selskabet i 1947.
I en sen alder blev Steen gift med Kirsten. De fik aldrig børn, og i 1987 døde Steen.

Steen interesserede sig for slægtsforskning. Jeg var så heldig, at jeg fik nogle papirer fra ham, så jeg havde en god begyndelse til min forskning i min farmors aner. Steen havde aldrig fået gjort meget ud af slægtsforskningen, så han var glad for, jeg nu interesserede mig for det.

Steens kone Kirsten, havde en søster Bodil, hvis datter var Anne Dorte Maltoft-Nielsen. Hun blev gift med Dronningens fætter Grev Christian af Rosenborg i 1971. Til dette store bryllup, var Steen og Kirsten med, da Kirsten var moster til bruden. Min farmor kom med Billed Bladet til alle sine børn, så de kunne se, Steen havde været til stor fest med Kong Frederik den 9. og Dronning Ingrid.

Min kusine Annika havde dette gamle Billedblad liggende i en kasse fra sine forældres tid. Det har jeg nu arvet. Det ses tydeligt, bladet er blevet godt læst. Det var dengang at Billed Bladet udkom i stort format og havde ikke mange farvebilleder.

Jeg har mange år senere besøgt Anne Dortes mor Bodil Maltoft-Nielsen sammen med min mand på Gammel Kongevej 137. Fru Maltoft-Nielsen var en gæstfri ældre dame, som fortalte levende om sin familie.

Fru Maltoft-Nielsen havde arvet sin søster Kirsten og Steens ting, hvor der var nogle af Steens gamle familiebilleder. Fru Maltoft-Nielsen var glad for, Steens familiebilleder nu kom tilbage til slægten. Jeg fik bl.a. billedet af min oldefar med sine medaljer.

Billed Bladet - Stort kongeligt bryllup den 27. februar 1971 i Lyngby Kirke, med stor fest bag efter på Amalienborg.

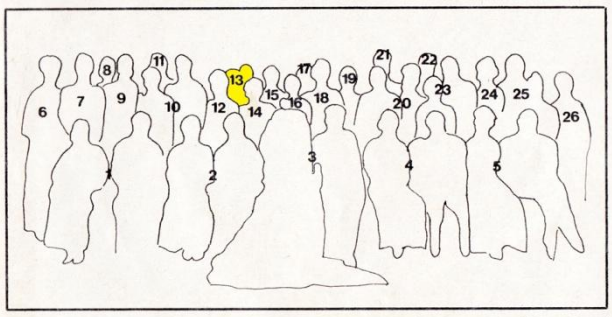

Det officielle billede af de nygifte med deres gæster blev taget i riddersalen i Christian VIII's Palæ (arveprinsens palæ) på Amalienborg.

1. Brudens farfar og farmor, overværkmester V. Nielsen og frue. 2. Brudens forældre, prokurist Villy Maltoft-Nielsen og frue. 3. De nygifte, greve Christian og grevinde Anne Dorthe af Rosenborg. 4. Brudgommens forældre, arveprins Knud og arveprinsesse Caroline-Mathilde. 5. Kongeparret. 6. Tronfølgeren, prinsesse Margrethe. 7. Prins Henrik. 8. Prins Waldemar af Schaumburg-Lippe. 9. Prins Harald af Schaumburg-Lippe. 10. Prins og prinsesse Wilhelm af Schaumburg-Lippe og bag dem 11. Prins Christian af Schaumburg-Lippe. 12. Prinsesse Marie-Louise af Schaumburg-Lippe og bag hende 13. Brudens onkel og tante, bibliotekar Steen Johansen og frue. 14. Brudens søster, frk. Pernille Maltoft-Nielsen. 15. Prins Gorm. 16. Prinsesse Feodora af Schaumburg-Lippe. 17. Fru vinhandler Karl Moes. 18. Baronesse Annelise-Alexandrine von Miller zu Aichholz. 19. Komtesse Charlotte. 20. Greve Oluf og grevinde Dorrit af Rosenborg og bag dem sønnen 21. Greve Ulrik af Rosenborg. 22. Baron O. von Miller zu Aichholz. 23. Greve Ingolf og grevinde Inge af Rosenborg. 24. Prinsesse Elisabeth. 25. Brudens bror og svigerinde, grosserer G. Maltoft-Nielsen og frue. 26. Vinhandler Karl Moes.

Min farmors to søstre Chalovna og Jutta

1901 - Jutta og Chalovna

I 1905 var Jutta, i en alder af 26 år, tre måneder på "Frederiksborg Højskole", som i dag hedder "Grundtvigs Højskole i Frederiksborg". Den startede i 1856, hvor Danmarks første højskole "Rødding Højskole" i Sønderjylland allerede var 50 år, og Askov Højskole 30 år. Dengang var det mest dem fra landet, der kom på højskole.

Frederiksborg Højskole

Det må have været meget spændende for Jutta, der boede hjemme hos sine forældre i Faxe Tværgade, at komme på højskole. I bogen "Frederiksborg Højskole 100 år", hvor billedet er fra, kan jeg læse en beretning om en ung pige, der i 1917 kom dertil på et sådant tre måneders sommerophold.

De skulle bo fire piger sammen. Der lå halm i sengene fra de forrige elever, da de kom. Så de måtte starte med at gøre rent. Opholdet kostede 97 kr. Det var ca. to måneders løn for en kokkepige. Dertil kom, at der ikke var nogen indtægt, mens man var på Højskolen.

1909- Gymnastiksalen, Frederiksborg Højskole

Sjovt at se pigernes gymnastik tøj. Det må have været svært og varmt, at gøre gymnastik med så meget tøj på.

Da Jutta kommer hjem igen, skete der meget i familien. Hendes lillesøster Emilie bliver gravid, og får et barn i 1906, og Emilies søn Erik flytter hjem til dem. Faderen Johannes dør i 1907, og da hans hustru Warinca ikke er gammel nok til en pensionistbolig, måtte hun flytte med de to døtre og lille Erik hen til H.C. Lumbyes Gade 18. Her boede de kun i 1½ år, for derefter at flytte til Vardegade 7.

Jutta var 34 år i 1913, da hun flyttede hjemmefra og hen på Olufsvej 10, 2. på Østerbro. Her bor Anna Marie Jensen på 1. sal sammen med sin far, søster og en husbestyrerinde. Denne Frk. Jensen, som jeg kun kender hende som, får stor betydning i Juttas liv.

Da min oldemor dør i 1918, flyttede Chalovna, der nu var 43 år, hen til sin søster Jutta. Jeg ved ikke hvornår Anna Maries far dør, men efter Anna Maries søsters død i 1921, flytter Jutta og Chalovna ned på 1. sal hos Frk. Jensen.

Chalovna var en meget elskelig person, som alle i familien satte pris på. Jutta og veninden Anna Marie Jensen havde et lesbisk forhold, som man dengang ikke talte højt om. De tre damer boede sammen resten af livet. Jeg kan svagt huske, jeg har besøgt de gamle damer sammen med min far og mor.

1912
Chalovna med sin søsters tre børn
Erik, Else og Alfred

Min farmors bror Charles

Charles og Agnes

Hans Charles og Ella

Charles med sit barnebarn Jens Charles

Charles blev i 1903 forlovet med Agnes. Han havde gået til gymnastik sammen med Agnes' bror Wilhelm Andersen, og var derfor kommet hos familien i Kuhlausgade 24.

Charles var i typograflære hos Bianco Luno, hvor han fortsatte, indtil han fik sit eget bogtrykkeri i 1904 i Willemoesgade 4 i kælderen, København Ø.

Den 13. december 1908 blev Charles og Agnes gift i Sions Kirke og flyttede ind i Kuhlausgade 24, stuen, med svigerfamilien boende på 1. sal. Det var 3 måneder før, Emilie blev gift med Peter i samme kirke.

Den 12. januar 1912 fik de sønnen Hans Charles. Der kom aldrig flere børn.

Kuhlausgade 24, København Ø

Grønnevej 11, Virum

Efter første verdenskrig gik bogtrykkeriet godt, og forretningen udvidede til også at omfatte stueetagen. Trykkeriet havde mere end 10 ansatte. Det blev drevet af Charles og hans søn Hans. Med tiden gav svigerdatteren Ella og barnebarnet Jens også en hånd med.

Efter Hans' død i 1968, stod Ella og Charles for driften. Senere var det Ella alene, der drev det med hjælp fra sin datter Lis' mand Egil Mortensen. Efter Ellas død overtog Egil bogtrykkeriet. Virksomheden kørte videre og blev overtaget af Egils sønner. Den 11. januar 1996 ophørte den. Der kan stadig (2014) ses mærker af tiden fra trykkeriet i kælderlokalet.

I 1925 købte Charles og Agnes et dejligt hus på Grønnevej 11 i Virum. Her boede de resten af deres liv. De var de eneste, af min farmors søskende, der fik hus. Charles blev ved med at gå på arbejde, til han var 90 år.

Sønnen Hans blev i 1945 gift med Ella i Virum Kirke. I 1955 fik de sønnen Jens Charles, som jeg først for nogle år siden fandt efter min ihærdige søgen. Hans og Ella købte hus i 1945 på Hasselvej 86, Virum. Det ligger ikke så langt fra Charles og Agnes hus, så deres søn Jens er kommet meget hos sine bedsteforældre. Efter at Ella døde i 1982, overtog sønnen Jens og Ellen Marie huset på Hasselvej. De blev gift i Virum Kirke hos digterpræsten Johannes Møllehave i 1983.

Barnebarnet Jens fortæller om sine bedsteforældre:
Huset på Grønnevej 11 i Virum, havde 2 fine stuer. Automobil, telefon og fjernsyn fik de aldrig.
Fritiden blev brugt på haven. Den var anlagt med hække og perlegrusstier i symmetri. De brugte meget tid med at nyde den. Der var også en pavillon, hvor de kunne nyde teen, når det ikke var varmt nok til at sidde i haven.
Der blev brugt tid på at følge med i hvad der skete. Det var både i morgen- og aftenaviser samt radioavis.
Hund havde de også. Sam, som var en Schæfer. Den holdt de meget af.
Der blev brugt tid på at skrive tekster til familien ved festlige lejligheder. Charles kunne alle tænkelige sange udenad.

Religion betød meget for dem. Dette finder man i mange af de tekster, de har skrevet.
Søndag formiddag blev altid tilbragt ved radioen til 10-messen.
Charles sørgede for indkøb som blev foretaget til fods. Det tog lang tid, for Charles var meget snaksagelig. Agnes kom ikke meget udenfor matriklen.
Helbred: De var begge rørige i hele deres liv og klarede hus og have næsten til det sidste. De var begge kun syge i kort tid, inden de døde. Det kneb dog med Charles hørelse på det sidste.
Last: Cigarrygning (Hirschsprung). Havde altid en cigar ved hånden. De seneste år var det ikke velset af Agnes, så han gemte derfor cigarer rundt omkring i huset og i haven.
Familien: De var tæt knyttet til Agnes' familie via "bofællesskabet" i Kuhlausgade i mange år. Der har også været samvær med Charles' familie. Broderen Johannes' søn Steen og hans kone Kirsten, var gæster i hjemmet.
Charles blev kærligt kaldt Emilius.
Rejser foregik primært til steder i Danmark og var normalt knyttet til naturen.

Mary Vilhelmine Pouline Chalovna Poulsen

Født: 1845.05.19
Død: 1866.01.23

Johannes Hansen Johansen

Født: 1828.04.02
Død: 1907.02.08

Jutta Warinca Kjøler

Johanne Jutta Caroline Chalovna Johansen
Født: 1875.04.17
Død: 1959.10.11

Johannes Frederik Harald Valdemar Johansen
Født: 1877.05.10
Død: 1961.10.22

Götha Maria Håkonsson
Gift: Johansen
Født: 1883.11.08
Død: 1961.01.01

Emma Emilie Louise Jutta Johansen
Født: 1879.03.29
Død: 1960.02.28

Charles Emilius Frederik Viggo Johansen
Født: 1880.10.08
Død: 1973.06.22

Agnes Marie Louise Andersen
Gift: Johansen
Født: 1884.04.28
Død: 1979.08.22

Udøbt pige
Født: 1883.02.04
Død: 1883.02.05

Holger August Peter Hansen
Født: 1880.02.11
Død:

Emilie Johanne Louise Johansen
Gift: Hansen
Født: 1884.10.15
Død: 1977.10.21

Jørgen Petersen
Født: 1886.04.09.
Død: (ca. 1978)

Steen Asger Johansen
Født: 1908.10.18
Død: 1987.02.09

Eva Brita Alexandra Johansen
Født: 1911.01.27
Død: 1935.09.05

Hans Charles Johansen
Født: 1912.01.12
Død: 1968.08.02

Erik Otto Johansen
Født: 1906.10.10
Død: 1985.12.09

Else Jutta Hansen
Gift: Andersen
Født: 1909.07.04
Død: 1999.06.27

Alfred Holger Hansen
Født: 1911.02.10
Død: 1990.07.10

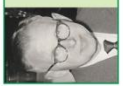

Margrethe (Grethe) Emilie Hansen
Gift: Thomsen
Født: 1913.05.12
Død: 1990.07.08

Holger Hansen
Født: 1915.12.19
Død: 1993.06.09

Rigmor Alice Christine Hansen
Gift: Pedersen
Født: 1918.04.19
Død: 1997.07.31

Helmer Peter Hansen
Født: 1921.08.03
Død: 2003.05.03

Lillebror
Født: 1924.12.28
Død: 1925.10.19

Hvordan gik min farmor og farfars ægteskab

Min farfar havde ikke forstand på penge. Han brugte alle dem han tjente som arbejdsmand. Peter havde mange venner, som han morede sig meget med og drak meget. De havde fundet ud af, de kunne lave brændevin. Min farmor var meget træt af, at det var hende, der skulle holde sammen på hele børneflokken, har hun fortalt.

Da deres yngste barn, der var under et år, døde af mæslinger i hendes arme, hvor min farmor stod alene uden for Marinehospitalet i Prinsessegade 45, havde hun fået nok. Peter blev smidt ud, og Emilie var nu alene og eneforsørger for syv børn. Det var i 1925, efter min farmor og farfar havde været gift i 16 år.

Min farmors bror Johannes, hjalp alle Emilies drenge med at få læreplads på Holmen. Der var ikke råd til, at børnene gik længere i skole end de 7 år, som dengang var den skolepligtige alder. Min far fik vist som den eneste lov at tage 8. klasse med, efter hans lærer havde talt med min farmor. Så var det også slut.

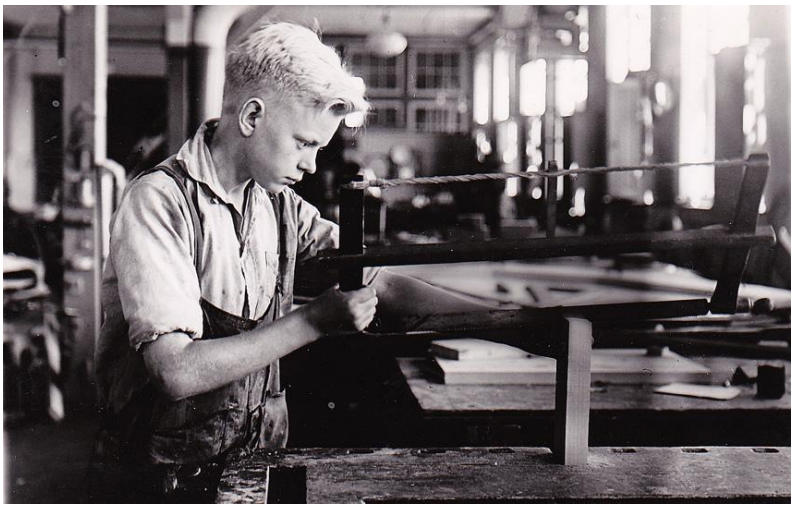

1930 – Min far kom i lære som modelsnedker på Holmen

Erik blev skibsbygger, Alfred klejnsmed. Holger, min far, modelsnedker og Helmer former.
Min far var den sidste af slægten, der forlod Holmen, efter at have arbejdet der i over 40 år. Ved hans 25 års jubilæum fik han fortjenstmedaljen, som jeg har i dag. Jeg har også min fars bronzemedalje, som Holger fik for sit svendestykke som modelsnedker. Den blev overrakt på Københavns Rådhus af Kronprinsparret Frederik og Ingrid.

Pigerne fik ingen uddannelse. Else og Grethe kom i huset, indtil de blev gift. Rigmor kom i en bagerforretning. Det var hendes brødre glade for, der var så altid wienerbrød og flødeskumskager til aftenkaffen.

Min far og hans søskende havde ingen forbindelse med deres far, efter han var flyttet. Min farmor har givet udtryk for, at hun og børnene fik et bedre liv, da min farfar kom væk.

Der er ingen, der har kunnet fortælle, hvordan det gik med min farfar Peter. Jeg har hørt, at han endte på Sundholm på Amager, hvor hjemløse alkoholikere boede.

Min far har fortalt, min farmor måtte gemme pålægget til madpakkerne, så drengene ikke fandt på at spise natmad, når deres mor var gået i seng.
En sen aften gik det galt. Drengene tændte ikke lys, for så kunne deres mor måske vågne, og se de var i gang i køkkenet. Da min farmor var meget tunghør, blev hun ikke vækket af støjen i køkkenet. Min fars storebror Alfred skulle have rugbrødsmaskinen ned fra et skab, og i mørket fik han ikke ordentlig fat i den. Det endte med, den røg ned i hovedet på ham, og han måtte en tur på hospitalet.

Min farmor var syg i 1930

Den 5. november 1930 var der endnu engang en Folketælling. Når jeg er inde og studere diverse Folketællinger, får jeg mange oplysninger. Her kan jeg se, min farmor boede med sin fire børn, Erik, min far Holger, Rigmor og Helmer. Her står, min farmor var indlagt på Kommunehospitalet og de to mindste, Rigmor og Helmer var på Kildevang Børnehjem, som lå på Strandvej 26, Hellerup. Helmer var dengang 9 år og Rigmor 12 år.

Min far var 15 år og havde lige fået sin læreplads. Erik på 24 år, var udlært skibsbygger. Så de to store drenge kunne klare sig selv, og skulle passe deres arbejde på Holmen.

Hvad min farmor fejlede, eller hvor længe hun var syg, ved jeg ikke. Jeg har aldrig hørt om det. Jeg savner min farmor til at fortælle mange ting. Hun fortalte gerne, men jeg kendte ikke alle mine spørgsmål, mens hun levede.

Min farmors nye liv

Min farmor flyttede omkring 1935 til Sverigesgade 29 i et rækkehus, hvor der også var lidt have.
Huset er fra 1880. I dag er det nogle eftertragtede huse, da de ligger meget centralt. Det er en sidegade til Amagerbrogade. Jeg mener at kunne huske, at min far har fortalt, at der var to værelser på kvisten, hvor han havde det ene.

Sverigesgade 29, København S, set fra gaden og den lille have bag huset.
Det var de første huse "Arbejdernes Byggeforening" byggede i 1867 – 1871.

Da min farbror Alfreds søn Jørgen blev døbt i 1935, kan jeg se i kirkebogen, de boede i Sverigesgade 29, lige som min farmor. Hun var fadder til sit barnebarn. Her boede Alfred med sin familie indtil 15. november 1937, hvilket jeg kan se da datteren Eva blev døbt. Min far fortalte, at det var et rigtig dejligt sted at bo. Han blev vred, da min farmor fortalte, at nu skulle de flytte til Islands Brygge. Emilie synes, at en moderne tværelses lejlighed i Halfdansgade 39 st. var fin, når der nu kun var to børn, der boede hjemme, som var min far og hans lillebror Helmer.

Halfdansgade 39, Islands Brygge

Huset i Halfdansgade, der er bygget i 1918, er i dag malet hvidt og ser meget flot ud. Da min farmor boede der, var det gråt.

Islands Brygge er i dag ejer og andels lejligheder. Der er blevet bygget en masse nye huse, og havnen er nu et grønt område med badeanstalt og caféliv.
Det er blevet et eftertragtet sted at bo.

Holger blev gift med Karen Marie (mine forældre) den 31.12.1943.

Min far boede hjemme, til han blev gift. Han var den sidste, der blev gift af Emilies børn.

Else blev gift i 1931, Erik 1933, Alfred 1935, Grethe 1936, Rigmor 1939 og Helmer 1943.

Min mor og far kom også til at bo på Islands Brygge.

Min farmor mistede hørelsen

I en ung alder begyndte Emilie at miste hørelsen. Min farmor lærte mundaflæsning, som hun var meget god til.

Emilie kom meget i Tunghøreforeningen, hvor de spillede kort. Når de skulle melde hjerter, tog de sig til hjertet, spar pegede de på kakkelovnen, ruder pegede de på vinduet og klør, kløede de på bordet. Det gik livligt til, selv om de alle var døve.

*De Døves Kirke, Falkonergårdsvej 16, Frederiks*berg

Min farmor kom også flittigt i De Døves Kirke. Her var der mange aktiviteter og arrangementer, som min farmor deltog i. Jeg har nu i min søgning fundet ud af, at min oldemor Warinca og min farmors søster Chalovna også havde problemer med hørelsen. Min farmors bror Charles fik det også, men først på sine gamle dage.

Dengang min farmor mistede hørelsen, fandtes der ikke høreapparater. De første høreapparater kom til Danmark i 1946, men først i 1951 kunne man gennem sygekassen få et høreapparat. Det fik min farmor så. Det var stort, og senderen var en lille kasse, som hun bar på brystet, hvorfra der så var en ledning op til øret, hvor der sad en klodset højtaler. For min farmors vedkommende blev det aldrig den store succes. Hun skruede det så højt op, at det peb. Når familien skulle drille min farmor, sad de og fløjtede, og så troede Emilie, det var hendes høreapparat og skruede på det.

Min farmors første høreapparat

Da min farmor ikke kunne høre dørklokken, havde hun en lampe, der lyste inde i stuen, når det ringede på døren. Smart system som bare virkede. Når Emilie ikke var i stuen, så kunne hun se, når hun kom derind, at det havde ringet på døren.

Emilie fulgte utrolig godt med i, hvad der skete. Så mange udenlandske film, for så var der tekst. Læste avisen grundigt og mange bøger. Min farmor talte normalt, fordi hun først var blevet døv som voksen.

Der var nogle ord, som hun udtalte forkert, men det lærte vi hurtigt, hvad var. Det var f.eks. Marselisborg Slot, som blev udtalt Mar-se-lis-borg.

Min farmors kærester

Min farmor var meget smilende og altid i godt humør. Så hun havde let ved at få nye venner. Den første kæreste efter farfar var hr. Svendsen. Ham mødte hun i Tunghøreforeningen.

Han flyttede ind hos min farmor, da hun boede på Islands Brygge. Svendsen faldt ned ad en trappe, hvor han brækkede halsen og var død på stedet. Så var Emilie alene igen.

Da min farmor var 55 år kom Ingomar Antorinus Hansen fra Langeland ind i hendes liv. Han var enkemand. Ingomar mødte Emilie, da hun var til et karneval i Tunghøreforeningen. Han flyttede hjem til hende i Halfdansgade, hvor de levede sammen i 10 år, til han døde 15. december 1948.
Min mor fortalte, at min farmor kom styrtende en dag. Vi boede tæt på hinanden. Emilie fortalte, Hansen lå død på gulvet i soveværelset, om min mor ikke kunne komme over og hjælpe ham op i sengen. Ingomar Hansen var en stor mand, så de to kvinder var kommet på arbejde med at få ham op i sengen.
Så måtte min mor løbe over på Politiskolen, som lå på Islands Brygge, og få fat i Hansens svigersøn. Han kom så og tog affære.

Min farmor og Ingomar blev aldrig gift, for så ville de have 50 kr. mindre om måneden. Ingomar var 13 år ældre end hende, men meget ungdommelig fortæller Emilie. Han havde også arbejdet på Nærumgård, men det var 10 år før min farmor. Hansen havde en have, som de nød meget at være i. Han havde en datter, der var gift med en politimand, der hed Grumsen. Dengang brugte man mest efternavnene, på dem man ikke var i nær familie med. De havde tre piger.

Så var Emilie igen blevet alene. Da hun var en varmblodig dame, måtte der ske noget. Ingomar havde en god ven i Norge, der hed Thorluf Blummenhall. Ham begyndte min farmor at skrive sammen med.

Emilie var også flere gange i Norge og besøge sin ven. Thorluf havde engang været gift i et år, men så fandt konen en anden. Thorluf ville gerne giftes med Emilie, men han var 10 år yngre end min farmor, og var katolik, så det turde Emilie ikke springe ud i. På dette tidspunkt var Emilie ca. 65 år. Min farmor havde heller ikke lyst til, at rejse fra sin store familie, selv om hun nok har været meget forelsket i denne nordmand.

Emilie flytter til Voldboligerne 2, Christianshavn

Nu når Emilie ikke skulle flytte til Norge, så flyttede hun til de nybyggede aldersrente boliger i Voldboligerne 2 på Christianshavn. Det var meget småt men billigere end lejligheden i Halfdansgade. Her boede Emilie til sin død i 1977, hvor hun var 93 år.

Indgangen til Voldboligerne 2

Emilies stue- og køkkenvindue

I De Døves Kirke lærte Emilie så Jørgen Petersen, som hun var jævnaldrende med, at kende i en alder af ca. 70 år. Efter at de to fandt sammen, kom de ikke så meget i De Døves Kirke mere. De andre damer så skævt til min farmor, fordi hun nu havde scoret denne flotte mand.

1966 – Det er fra Jørgens 80 års fødselsdag. Se hvor glade de er for hinanden.

Jørgen boede i Korsør Gade 22, 1. på Østerbro. Her havde han en dejlig stor 3 værelses lejlighed. De var altid hos Emilie i hendes lille lejlighed i Voldboligerne, for det ville hun helst.

Hver eftermiddag kom Jørgen hjem til min farmor til eftermiddagskaffe medbringende POLITIKEN, som så blev læst og diskuteret med skriveri på blokken. Jørgen var blevet døv i en sen alder, og var ikke så god til mundaflæsning. Så spiste de sammen. Derefter så de TV eller besøgte nogle af Emilies mange børn. De gik også meget i biografen.

Jørgen Petersen tog hjem og sov hos sig selv hver dag. Så havde han formiddagen hjemme hos sig selv. Så kunne min farmor også nå, at tage en tur med sporvognen ind til byen og se på, hvad der var af nyt i Magasin, Illum, Crome & Goldschmidt og Fonnesbech, som var de fine store eksklusive stormagasiner. Når hun skulle købe noget, var det i Daells Varehus. Emilie vidste altid, hvad der var moderne. Hun havde tjek på alle nye køkkenmaskiner, som hun havde set demonstration af.

Jørgen Petersen var enkemand og havde tre søde voksne piger, der hed Karen, Gerda og Grethe. De var alle tre gift, og to af dem havde børn. Grethe var ansat i Illum og kunne altid fortælle mange historier. Grethes mand var også meget festlig at være sammen med.

Min farmor rejste med Jørgen til Norge og besøgte Thorluf. Da de kom hjem, fortalte Jørgen min far, han ikke var klar over, min farmor havde været kæreste med nordmanden. Så var han ikke rejst med derop.

Jørgen havde været snedker i rigtig mange år på Kommunehospitalet. Da min far var modelsnedker, så kunne de rigtig tale fag sammen. Jørgen arvede alle min fars fagforeningsblade ”Snedkeren”, som han læste med stor iver.

Emilie og Jørgen tog på mange busture rundt i Danmark med Amager Bladet. De var de første, der sad i bussen, og de sidste, der gik ud. De nød bare at blive kørt rundt i vores smukke land og se en masse. Så kunne de rigtig komme hjem og fortælle om deres mange oplevelser.

Hvert år hentede Emilies søn Helmer dem i sin Volvo. Han tog dem med hjem til Värnamo i Sverige, hvor de tilbragte to uger. Her gik de lange ture, og Helmer kørte dem lidt rundt. De sad og nød Helmer og hans kone Lillys store have, hvor de fik serveret alle måltiderne. Man sprang ingen måltider over hos Lilly.

Hvis der var lidt misforståelser mellem Emilie og Jørgen, sagde han altid "Godt ord igen" og klappede Emilie på hånden. Det var ikke altid lige let, når de begge var døve. De var meget glade for hinanden.

1969 – Fire generationer, Emilie med sit oldebarn Mette, min far og jeg

Jeg husker Jørgen, som et utrolig behageligt, altid velklædt og velsoigneret menneske. Da vi fik vores datter, skrev han oldefar i hendes bog "Mit barn", da han besøgte hende første gang, hvor hun var nyfødt. Jørgen sagde: "Lille Mette vidste jo ikke, at de ikke var gift". På det tidspunkt havde Jørgen endnu ikke selv fået nogen oldebørn, så han ville gerne have Mette som sit oldebarn.

Jørgen Petersen og Emilie Hansen

Model på Frisørskolen

Min farmor har været model på Frisørskolen i Vimmelskaftet. Hun havde et meget flot langt hvidt hår. Det var tit, hun var med til nogle eksamener, hvor hun sad model i flere timer. Så kom hun hjem til mine forældre, og viste sin flotte frisure og fortalte lidt om, hvordan det var gået med frisørens eksamen. Dette job havde Emilie i rigtig mange år. Så tjente hun lidt penge ved det.

2. Verdenskrig 1940 - 1945

Jeg har fået fortalt, og nu også fundet lidt på Internettet, om bomberne på Islands Brygge under krigen. Det var før jeg blev født.

Da leverpostejfabrikant Andersen tidlig onsdag morgen den 27. januar 1943 satte sine fyldte forme i ovnen i sin lille virksomhed i kælderen i Gunløgsgade nr.5, anede han ikke, at det ville blive sidste gang, han bagte leverpostejer på Islands Brygge. Andersen var en populær mand blandt gadens børn. Man kunne en gang i mellem få lov til at komme ned i hans kælder og smage på hans varme nybagte dampende leverpostejer, og de smagte godt.

Når fabrikant Andersen måtte indstille sin produktion hang det sammen med, at englænderne var blevet utilfredse med, at der i Danmark blev fabrikeret varer til tyskerne - ganske ugenert. Ikke sådan at forstå, at Andersen bagte leverpostejer til tyskerne. Det var slet ikke tilfældet, men en kilometer borte, hos B&W, blev der produceret dieselmotorer til tyskernes krigsskibe. Og det var en helt anden og krigsvigtig sag.

Myndighederne kunne konstatere, at der var eksploderet 2 bomber på Islands Brygge: En i Gunløgsgade nr.6, som var sprunget 20 minutter efter nedslaget, og en i Njalsgade ud for nr.4. Den var landet midt på gaden og sprang i løbet af natten.
I Ella og Svend Hansens lejlighed på 4.sal i Gunløgsgade nr. 5 lå der to ueksploderede bomber.
Folk fra hæren og Falcks redningskorps undersøgte bomberne og konstaterede, at de var tidsindstillede og kunne sprænge når som helst. Man kunne vælge mellem at sprænge dem på stedet, og hermed ødelægge ejendommen, eller at forsøge at fjerne bomberne og sprænge dem andetsteds. Man valgte det sidste. Frivillige soldater og Falck folk gik i gang med at hejse bomberne ned på gaden og slæbe dem over til havnen.
Det lykkedes at få den ene bombe fjernet og bragt til eksplosion i havnen. Den sidste bombe sprang i det øjeblik, man gav sig til at trække den ud af lejligheden. Flere etager blev totalt ødelagte, men der var ingen tilskadekomne.

Min farmor var ude at handle, og kommer forbi en af disse bomber, som hun ikke ser. Politiet begyndte at råbe efter hende. Det kunne Emilie selvfølgelig ikke høre, så de måtte hen og have fat i hende og forklare med fagter, at hun skulle væk.

Hvordan jeg husker min farmor

Jeg har mange dejlige oplevelser med min farmor, som jeg nåede at have i 30 år. Hun havde et stort hjerte, som kunne rumme hele sin store familie.
Når jeg nu taler med mine mange fætre og kusiner, kan de alle fortælle, at hun gav dem nogle gode oplevelser. Hun besøgte alle flittigt. Huskede alles fødselsdage og kom med en lille gave. Min farmor havde altid travlt med at finde små gaver til sin store familie. Hun var god til at finde på ting til os alle sammen, som ikke kostede en formue.

1948 – Jul hos mine forældre, Bergthorasgade 34, Islands Brygge

1949 – Nytårsaften hos min farmor, Halfdansgade 39, Islands Brygge

Hele min fars store familie var altid samlet til jul, fødselsdage mm, da jeg var barn. Det var fast, at min farmor altid var hos sin datter Grethe lillejuleaften sammen med Grethes mand og tre børn. De boede også på Islands Brygge.

Juleaften var min farmor altid hjemme hos os. Min farfar Jørgen var hos sine piger. Da jeg blev gift, og begyndte at holde jul, kom hun her.
Vi fik altid risalamande med kirsebærsovs til dessert. Min mor øste det op ude i køkkenet, for alle skulle have en mandel. Et år skete der det uheldige, at der ingen mandel var i min farmors portion, men to i min mosters. Min moster skyndte sig at spise den ene mandel, men min farmor var helt fortvivlet. Hun fik dog sin mandelgave alligevel.
Der blev grublet meget over, om nisserne havde været på spil det år.

1956 - Min farmor juleaften hjemme hos min mor og far

Anden juledag var hele familien i min barndom, samlet til stor julefrokost hos Emilies ældste datter Else og hendes mand Oskar. De havde hus på Kirsten Kimersvej 28 på Amager, ikke så langt fra Amager Strand. Her holdt de også hvert år en sommerfest, når Else havde fødselsdag.

Min farmor kom tit til en kop aftenkaffe hos min mor og far. Jeg har fået fortalt, da jeg var lille, og så snart jeg hørte min farmor kom, sprang jeg ud af sengen og sagde: ”En lille kop te for farmor er kommet”. Jeg fik hurtigt en kop te, så jeg kunne komme i seng igen.

Jeg husker tydeligt den lille mørkebrune bamse med øjne af perlemorsknapper, som min farmor strikkede til mig. Jeg fik engang små påskeæg af hende til at hænge på en gren. Dem har jeg endnu, og tænker så på min farmor hvert år, når jeg tager dem frem til påske.

Københavns Rådhusplads - Vi købte lidt due foder for 10 øre, så jeg kunne fodre duerne.

Min mor havde mange byture med sin svigermor, hvor jeg var med.
Så blev der ellers set på de fine stormagasiner Magasin, Illum og Fonnesbech. Hos Fonnesbech havde de et springvand, som sprang med parfume. Det syntes jeg var meget spændende. Vi så en masse ting. Der var altid demonstrationer i alt fra køkkenting til cremer. Det skete, at der var små smagsprøver. Så fik vi da lidt at spise ud over den madpakke, som min mor altid havde med.

1950 - På Strøget - min mor, jeg og min farmor.
Min mor og farmor havde traveskoene på. Så var det ellers Strøget op og ned og tilbage til Islands Brygge, hvor vi boede.

Vikingebådene fra Havnegade til Malmø

I mange år var jeg med min farmor og mor på indkøbstur til Sverige når julen nærmede sig. Vi gik ned i Havnegade, hvor vi tog Vikingebådene til Malmø. Her var der altid mange mennesker, der havde fået samme idé.

På båden stod vi i kø for at købe to pakker cigaretter til min far. I Malmø købte vi mandler, kakao og chokolade. Sikkert også noget mere, for min farmor og mor slæbte altid, når vi skulle hjem. På vejen tilbage på båden stod vi så igen i kø for at få cigaretter til min far.
Når vi kom i land i Havnegade, skulle vi gennem tolden. Jeg tror aldrig, at vi er blevet stoppet der. Derefter gik vi godt trætte hjem til Islands Brygge. Jeg kunne så sige, at jeg havde været i udlandet.

Når vi var hjemme hos min farmor til aftenkaffe, så serverede hun tit melon bagefter. Min mor brød sig ikke om melon, men spiste et lille stykke. Hun fortalte aldrig sin svigermor, at hun ikke kunne lide melon.

Emilie og Jørgen var altid præcise som et urværk. De kom altid til den aftalte tid, når de var inviteret. Hvis de skulle hentes, kunne de godt sidde med overtøjet på i ½ time før. De var bare parate.

Da jeg var barn, havde vi alle børnesygdommene. Der fandtes ikke vaccine for det dengang. Så jeg fik min lille seng ind i stuen, så jeg kunne være sammen med resten af familien.

Min farmor skulle passe mig en dag, hvor jeg var syg, mens min mor skulle til frisøren. Vi legede med påklædningsdukker. Det var sådan nogle af pap, man kunne tegne tøj til. Min farmor syntes, at dukken skulle have lidt læbestift på. Det gik ikke helt efter planen, det blev så til at påklædningsdukken fik kindrødt på. Jeg husker, at det endte med, at påklædningsdukken blev ret rød i hele hovedet. Det syntes min farmor var vældig morsomt, men det syntes jeg ikke. Jeg tror, den påklædningsdukke blev kasseret, da min farmor gik hjem.

Jeg må lige fortælle, at som barn, havde vi hver sommer besøg af min farmors søster Chalovna en hel dag i sommerhuset. Chalovna var jo dameskrædder. Hun syede lidt dukketøj til mig på min mors gamle håndsymaskine. Det tog hende ikke lang tid, og det var noget så flot.

Min farmor har aldrig røget, men det gjorde 6 af hendes børn, samt 5 svigerbørn. Så der var godt med røg, når de var sammen. Dengang røg man inden døre og tænkte ikke på, at det var skadeligt.

1962 – Emilie og Jørgen på besøg i mine forældres sommerhus i Kongelunden

Min mor og far havde et sommerhus i Kongelunden. Her kom min farmor og farfar meget. Nogen gange kom de uanmeldt, andre gange var de inviteret til at blive hele dagen. Så hentede min far og jeg dem ved bussen på Kongelundsvejen. Det var altid hyggeligt at have besøg af Emilie og Jørgen. Når de skulle hjem, fik de altid en stor buket blomster fra haven og frugt, hvis der var det. Så fulgte min far, mor og jeg dem til bussen.

Min farfar havde altid en TOMS GULDBARE, som var et stykke mørkt chokolade, med til mig. Jeg kunne ikke lide mørkt chokolade dengang, men det fortalte jeg ham aldrig. Min mor købte chokoladen af mig. Den kostede en krone. Så brugte hun den til at rive oven på lagkagen, som vi tit fik, når der var gæster.

En fast tradition var, min farmor og farfar altid kom til Mortens Aften i november til andesteg. Min mors hjemmelavet gule ærter, med det hele til, var også en fast tradition i løbet af vinteren. Det kunne de godt lide. Så sad min farfar og brummede, når han fik en kop kaffe og en cigar efter maden. Han var bare så veltilpas. Vi grinede lidt af hans brummeri, men det kunne han jo ikke selv høre.

Til jul, når der skulle bages småkager, kom min farmor og hjalp min mor. Jeg blev sendt ned at lege på legepladsen, for de havde travlt, og jeg skulle ikke gå i vejen. Dejen havde min mor lavet på forhånd. Den skulle så køres gennem kødhakkemaskinen til vaniljekranse. Andet skulle rulles ud til andre slags kager. Det hele blev bagt i gasovn. Min farmor fik lidt af kagerne med hjem.

Hvert år til mors dag, den anden søndag i maj, mødte alle Emilies børn op i hendes lille lejlighed. Mange kom til morgenkaffe, og nogen kom senere på dagen. Vi kom altid til morgenkaffe kl. 9.00. Så havde min farmor lavet kaffe og dækket bord. Vi havde store poser morgenbrød med fra bageren, som min mor havde været nede at købe tidligt om morgenen. Mors dag var i hele min barndom, noget særligt.

Traditioner var der mange af i min fars familie, som holdt hele den tid, som min farmor levede. Nogle af traditionerne har vi så videreført i min egen familie.

I 1965 blev min far 50 år. Der skulle i den anledning holdes lidt fest. Få uger før, falder min farmor af sporvognen, i en alder af 81 år, da hun skulle stige af den. Emilie gik hjem, med en dames hjælp, fra Christianshavns Torv. Næste dag havde hun det meget dårligt, og kom på hospitalet. Det viste sig, at min søde farmor havde brækket lårbenet. Hun fik lagt benet i gips, men begyndte straks genoptræningen, især på trapper på hospitalet. Emilie fortalte dem, at hun skulle til sin søns fødselsdag, der boede på 1. sal. Hospitalet regnede ikke med, at min farmor kom til fødselsdag. Men den stædige gamle dame, kunne gå til 1. sal, da min far holdt fødselsdag. Så hun var med til festen med benet i gips.

Emilie havde utrolig mange ting i sin lille stue. Hun elskede at flytte om. Så hver gang vi kom der, var der flyttet rundt på møbler, billeder mm. Min farmor havde billeder af hele familien hængende på væggene. Emilie samlede på Kongelige porcelænsfigurer. Hun blev ved, til der var syv. Der skulle være en til hvert af hendes børn, når hun døde.

1967 – Jeg blev gift med Svend. Da jeg var spejder var de mødt op i kirken.

1967 – Emilie og Jørgen til vores bryllup i Hans Tavsens Kirke på Islands Brygge.

Ved vores bryllup, talte Svends moster Alma livligt med Emilie.

Til vores bryllup var der mange gæster både fra Svends og min familie.
Svends moster Alma havde aldrig mødt min farmor før. Hun sad ved siden af min farmor i kirken og talte livligt til hende. Alma var ikke klar over, at Emilie var døv. Min farmor var god til mundaflæsning, så samtalen er nok gået nogenlunde.

Min farmor har været til rigtig mange bryllupper i sit liv. Ud over sine brødres, var der alle hendes syv børn og endnu flere børnebørns bryllup. Emilie var altid med, når der var noget at fejre i sin store familie.

Da vi lige havde købt vores dejlige rækkehus den 1. august 1969, var min farmor og farfar, som nogle af de første, på besøg. Vores datter Mette var da 4 måneder.

Endnu en tradition blev indført. Hver sommer havde vi min farmor og farfar ude hos os en hel dag, sammen med min mor og far. Det var lettere, når vi var flere, da meget af kommunikationen gik med papir og blyant.
Min mand hentede dem, og kørte dem hjem til os i Tårnby. Når de skulle hjem, kørte min mand en lang tur med dem i vores lille røde Morris Mascot. Jørgen blev klemt ind på bagsædet og Emilie sad foran ved siden af Svend. De nød at blive kørt Amager rundt.

Min farmors mange fødselsdage

1949 - Emilie 65 år

Hver gang Emilie havde rund fødselsdag, satte min mor og far dette billede i Politiken. Så blev min farmor så glad over, hun nu var i avisen. Emilie nævnte aldrig, det var et gammelt billede, der blev brugt.

Min farmors runde fødselsdag, blev holdt i Voldboligernes festlokale. Her var hendes søskende med ægtefæller inviteret. Alle børn, svigerbørn samt nogle af børnebørnene var med. Vi kunne hurtigt blive rigtig mange.

Emilie nød, når alle hendes børn og svigerbørn var samlet, for slet ikke at tale om hendes 19 børnebørn og de mange oldebørn, der løbende kom til.

Det var børnene, der arrangerede det hele, og betalte. Der var tit skrevet sang til min farmor, som altid gik på melodien "Nyboders pris".
Familien glemte aldrig deres rødder i Nyboder, selv om Emilies børn aldrig har boet der. Drengene havde alle arbejdet på Holmen, og kendte mange historier fra Nyboder. Både dem i familien, samt fra kollegaer, der boede der.

Nyboders pris

Axel Andreassen | Jo Warren

Om Nybo'er jeg kvæde vil vise
kun en jævn og simpel lille sang.
Holmens gamle rønner vil jeg prise
der jeg selv i vuggen lå engang.
Hver en plet herude rummer minder
om de helte som på havet for,
her er skønt, når sommersolen skinner
på de røde tage i Nybo'er.

Fjerde Kristian med det ene øje,
som ved masten stod i røg og damp,
tog det med komforten ej så nøje,
i hans lave stuer er lidt svamp,
men vi elsker dog de gule længer,
hvor det grønne mos på taget gror,
alle Holmens folk med hjertet hænger
ved de gamle huse i Nybo'er.

Når på langfart med de stolte skuder
Holmens glade gutter drog afsted,
sukked' mor jo for sin dreng derude,
og en lille pige sukked med,
men når hjem de vendte med
fregatten
og et flot vestindisk sjal til mor
blev der højt til loftet hele natten
i de lave stuer i Nybo'er

Skal den grå cementbeton fortrænge
Holmens gule by, næ, fy for fa'en,
jeg og Bjørnegades raske drenge,
stemmer i til mundharmonika'n
Væk med hver en høj og grim kaserne,
Københavner syng med om Nybo'er,
vi vil alle stå på vagt og værne
om de gamle minder om Nybo'er.

Emilies 70 års fødselsdag

1954 – Emilie 70 år med hele familien

Emilies 70 års fødselsdag var den første fødselsdag, der blev holdt i Voldboligerne, hvor Emilie var flyttet til i 1952. Det var dejlige lokaler. Først kom man ind i en stor gang, hvor der var toiletter, og plads til alle gæsternes overtøj. Så var der en stor dagligstue med mange hold møbler. I spisesalen var der plads til mange, og så var der et køkken, hvor vi lavede kaffe og vaskede op. Der var ingen opvaskemaskine.

Dagen inden festen havde jeg været med i selskabslokalerne, sammen med mine forældre og min faster Else og onkel Oskar. Min far havde forinden været i haven og hente blomster og frugt. Der blev dækket bord, og gjort klar til den store fest.

Jeg var kun 7 år til den første fødselsdagsfest. Jeg husker godt festen. Min farmors søskende kendte jeg ikke så godt, og jeg syntes, at de var meget gamle. De få børn der var med, sad ved et lille børnebord i et hjørne, hvor vi sad i rigtig lang tid og kedede os. Dengang skulle børn kun ses og ikke høres. Vi havde ingen mobiltelefon, vi kunne spille på.

Min onkel Helmer og tante Lilly kom om lørdagen fra Sverige, med deres to børn, Claus på 10 år og Annika på 3 år. De skulle bo hos os i vores tværelses lejlighed. Min far og Helmer sov i feltsenge inde i stuen og Claus på sofaen. I soveværelset sov min mor og Lilly i den store dobbeltseng sammen med Annika, og jeg i min egen seng. Disse gamle feltsenge, der kunne klappes sammen, var ikke så gode at sove i. Så min far og Helmer lavede meget sjov, når de talte om oplevelser med disse senge.

Emilies 75 års fødselsdag

1959 – Emilie bliver 75 år – Med sine 6 børn - Helmer, Alfred, Else, Emilie, Erik, Holger og Grethe (Rigmor var syg)

Den 15. oktober 1959 var en torsdag, så der var familien på besøg om aftenen til kaffe hos fødselsdagsbarnet.
Fredag var det igen min mor og far samt Else og Oskar, der havde travlt med at dække borde osv. Denne gang var Emilies datter Rigmor syg, men ellers var alle de andre børn der. Vi fik altid mad udefra, så ingen skulle have besvær med det. Jeg mindes ikke, der blev danset. Alle havde så travlt med at tale med hinanden på kryds og tværs.
Jeg mindes, vi kom kl. 17.30 og skulle slutte kl. 24.00.

Helmer og Lilly boede igen hos os. Nu havde de fået Liselott, som var 2 år. Lilly var god til at sy, så pigerne havde altid en masse fint tøj med. Min far og Helmer var tæt knyttet til hinanden, så de kunne godt tale sammen den halve nat og mindes deres barndom og ungdom hjemme hos Emilie.

Da vi tit var sammen med familien fra Sverige, fik jeg et meget tæt forhold til mine to kusiner Annika og Lotta, som hun blev kaldt, samt min fætter Claus.

1959 - Emilie med alle sine børn og svigerbørn, samt de få børnebørn der var med til festen. Det var svigerdatteren Lilli der tog billedet. Datteren Rigmor var syg, så hun mangler også. Min farmor sidder mellem sin bror Charles og hans kone Agnes.

Emilies 80 års fødselsdag

1964 - Emilie 80 års fødselsdag

Emilie havde igen fødselsdag en torsdag. Hun glædede sig endnu engang til en stor fest for hende. Min farmor skulle denne gang kun invitere sin bror Charles og hans kone Agnes. De andre søskende var døde. Så kom hendes nevø Steen og Kirsten også.

Helmer og Lilly boede endnu engang hjemme hos os på Islands Brygge. Jeg tror, at det var her, at min far og Helmer begyndte at sove på luftmadrasser. De sagde så, når de skulle sove, så gik de i gulvet. De var meget humoristiske, de blev som store drenge, når de var sammen.

Emilie havde altid et stort gavebord. Hun fik mange blomster og chokolade, som hun godt kunne lide. Der var vin, kaffe og andre ting, hun kunne hygge sig med. Børnene betalte altid festen. Emilie havde kun sin aldersrente (folkepension), så hun havde ikke mange penge, men var fantastisk god til at administrere dem.

Emilies 85 års fødselsdag

1969 – Emilie bliver fejret på sin 85 års fødselsdag i Voldboligernes Selskabslokaler

Jeg har ikke noget billede af Emilie med alle sine børn fra denne fest. Jeg tror, at alle syv børn var med. Vi var også mange børnebørn med til denne fest.

Jeg husker tydeligt festen, hvor jeg lige havde fået min datter Mette.
Jeg havde plateausko på. Nu er jeg ret høj i forvejen, så jeg blev endnu højere. Min tante Hanna spurgte, hvor høj jeg var uden sko og med sko. Da jeg også var meget slank, så virkede jeg meget høj.

Jeg tror, at vi fik smørrebrød fra den gamle smørrebrødsforretning Th. Sørensen på Amagerbrogade. Dertil øl og vand. Der blev ikke serveret stærk spiritus til min farmors fødselsdage. Der var aldrig nogen, der var fulde, kun i godt humør.

Bemærk den flotte Daisy - Marguerit broche fra Georg Jensen, som min farmor tit har på. Jeg tror, at det var en gave fra min farfar. Min farmor gik ikke meget med smykker ud over den flotte broche.

Emilies 90 års fødselsdag

Onsdag den 15. oktober 1974 fyldte Emilie 90 år. Både hende og Jørgen var friske. De brugte lidt stok, men ellers var der ingen skavanker. Jørgen tog stadig sporvognen hver dag fra Østerbro til Christianshavn, og Emilie sine ture ud i byen.

1974 – Min datter Mette med sin oldemor

1974 – Min datter Mette med sin oldefar

På selve fødselsdagen, var jeg forbi om eftermiddagen med Mette, som var 5 år. Der havde min farmor lavet lagkage fint pyntet med flødeskum, til dem der nu kom. Mette og jeg skulle have et stykke, og jeg skulle skære det. Det var så lidt af et problem. Det viste sig, at min søde farmor ikke havde fået fjernet papiret på den ene lagkagebund. Jeg fik det klaret og fjernet papiret på de to stykker, jeg havde skåret.
Det første jeg gjorde, da jeg kom hjem, var at ringe til min mor og sige, at der var problemer med en lagkage. Det måtte hun se på, når hun kom hjem til min farmor om aftenen. Det fik de klaret, og jeg tror aldrig, at min farmor opdagede sin fejl.

1974 – Emilie 90 år – Med sine 6 børn, Helmer, Rigmor, Holger, Emilie, Grethe, Alfred og Erik (Else var syg).

1974 – Emilies 90 års fødselsdag med hele slægtstavlen, som jeg havde tegnet. Alle var henne og finde sig selv.

Om lørdagen var vi igen mange, der var samlet i selskabslokalerne i Voldboligerne.

Jeg havde, af min fars fætter Steen, fået lidt papirer om slægtens aner. Jeg fik så sat navne og datoer på alle Emilies efterkommere. Det var før, vi havde computer, så der var mange papirer at holde styr på. Det hele blev tegnet op på en rulle millimeterpapir. Så inden festen fik jeg hængt det op i den store spisesal med tøjklemmer. Alle var meget begejstret for mit arbejde. Især min farmor, der fik et fint overblik over alle hendes efterkommere. Hun kunne så også fortælle lidt om sin familie. På det tidspunkt var alle hendes søskende døde, samt en nevø og niece.

Den eneste der var tilbage af hendes familie, ud over sine egne, var nevøen Steen, som var med til festen.
Dengang havde min farmor ikke forbindelse med Charles barnebarn Jens Charles. Vi vidste, at han eksisterede, men ikke hvor han boede.

Emilies 90 års fødselsdag blev den sidste runde fødselsdag, hun havde.

Da vi tog afsked med min elskede farmor

Fredag den 21.oktober 1977 sov min farmor stille ind på hospitalet med alle sine børn rundt om sig. Hun havde ikke været syg ret længe.

Vor Frelser Kirke på Christianshavn

Emilie Johanne Louise Hansen

Torsdag den 27. oktober 1977 blev Emilie begravet, i det flotteste efterårsvejr, fra Vor Frelser Kirke på Christianshavn, hvor hendes fire yngste børn var døbt og alle syv konfirmeret.

Det var første gang, at min datter Mette på 8 år, var til en begravelse. Hun havde svært ved at forstå, at oldefar græd. Det havde hun jo aldrig oplevet før. Vi var mange, der græd, men det måtte vi så tale lidt om.

Vi holdt den sidste fest for Emilie i nogle selskabslokaler ikke så langt fra Kirken. Det var helt i Emilies ånd. Alle hendes syv børn og svigerbørn, mange børnebørn og enkelte oldebørn var med til at sige farvel til vores allesammens Emilie. Vi fik flæskesteg og is, som var noget af det, Emilie holdt meget af. Det var en værdig måde, at tage afsked med min farmor på. Det var sidste gang, hele familien var samlet.

Nu er min far, alle hans søskende og deres ægtefæller døde. Flere af mine fætre og kusiner er også døde. Vi bor spredt, og har alle sammen nok i vores egne familier med børn og mange med børnebørn og oldebørn.

Jeg har nu igen fået forbindelse med mine mange fætre og kusiner, som jeg flittigt skriver mail til. De bor i Portland i USA, Stockholm og Värnamo i Sverige, Silkeborg og Storkøbenhavn.

MIN ELSKEDE FARMOR
af Nina Borg

Forside, behandling af billedmateriale samt anetavler: Svend Borg
Udgivet: NS Borg

2015 - 1. udgave

Bogen ligger som e-bog på www.bibliotek.dk
ISBN 978–87–998378-0-9